

SOCIÁLNA POISŤOVŇA

Materiál predkladaný na 2/24 zasadnutie
Dozornej rady Sociálnej poisťovne
konané dňa 25. apríla 2024

3

VÝROČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI SOCIÁLNEJ POISŤOVNE ZA ROK 2023

Dôvod predloženia:

v súlade s § 123 ods. 2 písm. b) prvý
bod zákona č. 461/2003 Z. z.
o sociálnom poistení v znení
zákona č. 677/2006 Z. z.

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia Dozornej rady Sociálnej poisťovne
2. Predkladaciu správu
3. Výročnú správu o činnosti Sociálnej poisťovne za rok 2023

Materiál predkladá:

Ing. Michal Tariška
generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne

Návrh uznesenia
Dozornej rady Sociálnej poisťovne

Dozorná rada Sociálnej poisťovne

a) schvaľuje

Výročnú správu o činnosti Sociálnej poisťovne za rok 2023

b) ukladá

- 1) predložiť Výročnú správu o činnosti Sociálnej poisťovne za rok 2023 na prerokovanie vláde Slovenskej republiky

Z: generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne
T: máj 2024

- 2) predložiť Výročnú správu o činnosti Sociálnej poisťovne za rok 2023 na prerokovanie Národnej rade Slovenskej republiky

Z: generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne
T: po prerokovaní vládou Slovenskej republiky

Predkladacia správa

Výročná správa o činnosti Sociálnej poisťovne za rok 2023 sa predkladá na rokovanie Dozornej rady Sociálnej poisťovne v súlade s § 123 ods. 2 písm. b) prvý bod zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 677/2006 Z. z.

Predkladaná správa poskytuje súhrnné údaje o činnosti orgánov a organizačných zložiek Sociálnej poisťovne v roku 2023 podľa zákona o sociálnom poistení a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov pri výkone dôchodkového poistenia, nemocenského poistenia, úrazového poistenia, garančného poistenia, poistenia v nezamestnanosti, starobného dôchodkového sporenia, lekárskej posudkovej činnosti, právnej služby, legislatíve a zahraničných vzťahov, ekonomiky a správy fondov Sociálnej poisťovne, kontrolnej činnosti, prevádzkovo-technickej činnosti a správy informačných systémov. Textovú časť Výročnej správy o činnosti Sociálnej poisťovne za rok 2023 dopĺňa osem príloh.

Výročná správa o činnosti Sociálnej poisťovne za rok 2023 bude v súlade s § 122 ods. 4 písm. c) prvý bod zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 677/2006 Z. z. po schválení Dozornou radou Sociálnej poisťovne predložená generálnym riaditeľom Sociálnej poisťovne vláde Slovenskej republiky a Národnej rade Slovenskej republiky.

**VÝROČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI
SOCIÁLNEJ POISŤOVNE
ZA ROK 2023**

Bratislava apríl 2024

Obsah

Úvod	2
1. Orgány Sociálnej poisťovne a hlavný kontrolór	
1.1. Dozorná rada	2
1.2. Generálny riaditeľ.....	3
1.3. Riaditelia pobočiek	3
1.4. Hlavný kontrolór.....	4
2. Riadiaca a organizačná činnosť	
2.1. Stratégia.....	4
2.2. Organizácia a riadenie ústredia	5
2.3. Organizácia a riadenie pobočiek	5
2.4. Kontrolná činnosť	6
2.5. Výkon dozoru štátu a kontrolné akcie Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky	7
2.6. Komunikácia s verejnosťou	8
2.7. Sťažnosti	11
2.8. Príjem a expedícia podaní	11
2.9. Ľudské zdroje.....	11
3. Dôchodkové poistenie	
3.1. Rozhodovanie o nároku na dôchodkovú dávku a jej výplatu.....	15
3.2. Hromadné úpravy dávok dôchodkového poistenia	17
3.3. Odvolacie konanie v dôchodkovom poistení	19
3.4. Starobné dôchodkové sporenie (II. pilier).....	19
4. Nemocenské poistenie, úrazové poistenie, poistenie v nezamestnanosti a garančné poistenie	
4.1. Nemocenské poistenie	20
4.2. Úrazové poistenie.....	21
4.3. Poistenie v nezamestnanosti a garančné poistenie	22
5. Lekárska posudková činnosť pri výkone sociálneho poistenia	
5.1. Lekárska posudková činnosť posudkových lekárov vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť pobočiek – I. stupeň.....	23
5.2. Lekárska posudková činnosť posudkových lekárov vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť ústredia – II. stupeň	25

6. Právna služba, legislatíva a zahraničné vzťahy

6.1.	Právna služba.....	25
6.2.	Legislatíva	26
6.3.	Zahraničné vzťahy.....	26

7. Ekonomika a správa fondov

7.1.	Rozpočet a jeho plnenie	27
7.2.	Správny fond.....	28
7.3.	Výber poisťného	29
7.4.	Správa a vymáhanie pohľadávok.....	32
7.5.	Verejné obstarávanie	33

8. Prevádzkovo-technická činnosť

8.1.	Investičný rozvoj a prevádzka.....	34
8.2.	Bezpečnosť	34
8.3.	Kybernetická bezpečnosť	35

9. Informačný systém

9.1.	Technické náležitosti	36
9.2.	Zmeny programového vybavenia.....	37
9.3.	Príprava a realizácia projektov v oblasti informatiky	47

Záver		47

Úvod

Sociálna poisťovňa v roku 2023 vykonávala podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) dôchodkové poistenie, nemocenské poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti a podľa zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o starobnom dôchodkovom sporení“) činnosti spojené s výkonom starobného dôchodkového sporenia. Pri výkone sociálneho poistenia plnila Sociálna poisťovňa funkciu prístupového bodu a styčného orgánu, ktorý zabezpečuje komunikáciu medzi príslušnými inštitúciami, príjemcami dávok a medzi inštitúciami členských štátov Európskej únie.

1. Orgány Sociálnej poisťovne a hlavný kontrolór

Orgánmi Sociálnej poisťovne (ďalej len „poisťovňa“) sú podľa § 121 zákona o sociálnom poistení generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne (ďalej len „generálny riaditeľ“), Dozorná rada Sociálnej poisťovne (ďalej len „dozorná rada“) a riaditeľ pobočky Sociálnej poisťovne (ďalej len „riaditeľ pobočky“). Podľa § 245a zákona o sociálnom poistení kontrolu hospodárnosti a efektívnosti nakladania s majetkom Sociálnej poisťovne vykonáva hlavný kontrolór.

Dozorná rada

1.1.

Dozorná rada ako dozorný orgán a kontrolný orgán Sociálnej poisťovne vykonávala v roku 2023 svoje právomoci ustanovené v § 123 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. V súlade s § 123 ods. 3 zákona o sociálnom poistení predsedom dozornej rady bol minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Ďalších 10 členov dozornej rady tvorili traja zástupcovia navrhnutí reprezentatívnymi združeniami odborových zväzov, traja zástupcovia navrhnutí reprezentatívnymi združeniami zamestnávateľov, jeden zástupca Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, dvaja zástupcovia Ministerstva financií Slovenskej republiky navrhnutí vládou Slovenskej republiky a jeden zástupca navrhnutý záujmovými združeniami občanov reprezentujúcich poberateľov dôchodkových dávok.

V roku 2023 bolo zloženie dozornej rady nasledovné:
predseda

- **Mgr. Erik Tomáš**, od 25. októbra 2023, minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
- *PhDr. Soňa Gaborčáková, od 16. mája 2023 do 24. októbra 2023, ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky*
- *Bc. Milan Krajniak, do 15. mája 2023, minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky*

členovia

za vládu Slovenskej republiky

- **Ing. Peter Kostolný**, od 7. decembra 2023, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

- *Mgr. Boris Ažaltovič, do 5. októbra 2023, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky*
- **Ing. Ján Mikulík**, Ministerstvo financií Slovenskej republiky
- **Ing. Radovan Majerský, PhD.**, od 7. decembra 2023, Ministerstvo financií Slovenskej republiky
- *Ing. Marcel Klimek, do 6. decembra 2023, Ministerstvo financií Slovenskej republiky,*

za reprezentatívne združenia zamestnávateľov

- **JUDr. Daniel Širhal, MBA**, Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky
- **JUDr. Ľudovít Paus**, Združenie podnikateľov Slovenska
- **Ing. Miriam Filová**, Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky,

za reprezentatívne združenia odborových zväzov

- **Ing. Michal Kukolík**, Odborový zväz KOVO
- **JUDr. Jana Berincová**, Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky
- **Mgr. Martin Mikluš**, Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku,

za záujmové združenia občanov reprezentujúcich poberateľov dôchodkových dávok

- **Dr. Michal Kotian**, Jednota dôchodcov na Slovensku.

Podpredsedami dozornej rady boli Mgr. Martin Mikluš za reprezentatívne združenia odborových zväzov a JUDr. Ľudovít Paus za reprezentatívne združenia zamestnávateľov. Predseda dozornej rady v súlade so zákonom o sociálnom poistení a rokovacím poriadkom dozornej rady v roku 2023 zvolal 6 zasadnutí, na ktorých bolo prijatých celkovo 103 uznesení a 4 zasadnutia per rollam, na ktorom boli prijatých 8 uznesení.

Generálny riaditeľ

1.2.

Pôsobnosť a právomoci generálneho riaditeľa ustanovuje § 122 zákona o sociálnom poistení a štatút Sociálnej poisťovne. Generálneho riaditeľa vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej republiky a jej zodpovedá za porušenie povinností uložených zákonom o sociálnom poistení. Funkciu generálneho riaditeľa do 6. decembra 2023 vykonával Ing. Michal Ilko a s účinnosťou od 7. decembra 2023 na základe vymenovania vládou Slovenskej republiky Ing. Michal Tariška. Generálny riaditeľ je štatutárnym orgánom Sociálnej poisťovne, ktorý zodpovedá za plnenie úloh vyplývajúcich Sociálnej poisťovni zo zákona o sociálnom poistení, z osobitných predpisov a zo strategických zámerov činnosti Sociálnej poisťovne.

Riaditelia pobočiek

1.3.

Riaditeľ pobočky za svoju činnosť zodpovedá generálnemu riaditeľovi. Pôsobnosť a právomoci riaditeľa pobočky ustanovuje § 127 zákona o sociálnom poistení, štatút Sociálnej poisťovne a kompetenčný poriadok Sociálnej poisťovne. Personálne obsadenie funkcií riaditeľov pobočiek v roku 2023 je uvedené v prílohe č. 1.

Hlavný kontrolór

1.4.

Hlavný kontrolór poisťovne vykonáva kontrolu hospodárnosti a efektívnosti nakladania s vlastným majetkom poisťovne (vnútorná kontrola) podľa § 245a zákona o sociálnom poistení a podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole“). Podľa § 245b zákona o sociálnom poistení hlavného kontrolóra poisťovne volí a odvoláva dozorná rada. Funkciu hlavného kontrolóra poisťovne vykonáva od decembra 2020 Ing. Martin Brilla, LL.M. Plnenie úloh hlavného kontrolóra poisťovne v kontrolnej oblasti zabezpečujú aj zamestnanci útvaru hlavného kontrolóra (ďalej len „ÚHK“).

Kontrolnú činnosť vykonáva hlavný kontrolór poisťovne a ÚHK v súlade s plánom kontrolnej činnosti schváleným dozornou radou alebo na základe uznesenia dozornej rady. V roku 2023 vykonal hlavný kontrolór poisťovne a ÚHK celkom sedemnást kontrol, z toho pätnásť kontrol v súlade s plánom kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra poisťovne na rok 2023 a dve kontroly nad rámec plánu vo vybraných organizačných zložkách poisťovne. Štrnásť kontrol bolo vykonaných v pobočkách Sociálnej poisťovne (ďalej len „pobočka“) a tri kontroly boli vykonané v ústredí Sociálnej poisťovne (z uvedeného počtu kontrol výkon jednej kontroly v ústredí pokračuje aj v roku 2024).

Kontroly sa realizovali podľa § 9 zákona o finančnej kontrole ako finančné kontroly na mieste. Osobitné kontroly podľa § 245c písm. c) zákona o sociálnom poistení (na základe osobitného uznesenia dozornej rady) neboli v roku 2023 realizované.

Cieľom vykonaných kontrol bolo overenie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti vybraných finančných operácií týkajúcich sa správneho fondu poisťovne a hospodárenia s vlastným majetkom poisťovne.

Hlavný kontrolór poisťovne a ÚHK na základe záverov jednotlivých kontrol poskytovali súčinnosť dotknutým vecne príslušným organizačným útvarom poisťovne pri zmene systémových pracovných postupov, s cieľom zabezpečenia súladu vykonávaných pracovných činností so všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi poisťovne.

2. Riadiaca a organizačná činnosť

Stratégia

2.1.

Sociálna poisťovňa v roku 2023 plnila Strategické zámery činnosti Sociálnej poisťovne na obdobie rokov 2022 – 2027, ktoré boli schválené vládou Slovenskej republiky dňa 28. septembra 2022 a Národnou radou Slovenskej republiky dňa 30. novembra 2022 ako dokument, v ktorom sú definované základné aj dlhodobé ciele Sociálnej poisťovne na obdobie šiestich rokov. Rozvojové aktivity Sociálnej poisťovne sú realizované v kontexte štyroch základných strategických zámerov, ktorými sú *Dostupné elektronické a profesionálne kontaktné služby, Informatizované procesy v modernej štruktúre, Efektívny manažment zdrojov na základe manažérskych údajov, Vhodné podmienky na zvyšovanie spokojnosti a výkonnosti zamestnancov.*

V rámci strategického zámeru *Dostupné elektronické a profesionálne kontaktné služby* Sociálna poisťovňa v roku 2023 realizovala projekty Elektronická zložka klienta (ďalej len „EZK“), Elektronická výmena údajov o sociálnom zabezpečení (ďalej len „EESSI“), Jednotná digitálna brána („ďalej len JDB“), OverSi, Elektronická komunikácia (ďalej len „eGovernment“),

Elektronické potvrdenie o práceneschopnosti (ďalej len „ePN“), projekt Klientske centrum a regionálne informačno-poradenské centrum, Implementácia životných situácií.

Strategický zámer *Informatizované procesy v modernej štruktúre* Sociálna poisťovňa v roku 2023 naplnila modernizáciou procesov v informačných systémoch Sociálnej poisťovne tak, aby interné procesy prebiehali v čo najväčšej miere v elektronickej podobe a implementovaním jednotného komplexného informačného systému pre dávkové agendy, ktorý nahradí všetky v súčasnosti samostatne prevádzkované informačné systémy dávkových agend sociálneho poistenia.

V súvislosti so strategickým zámerom *Efektívny manažment zdrojov na základe manažérskych údajov* Sociálna poisťovňa v roku 2023 realizovala projekty Efektívny manažment údajov Sociálnej poisťovne (ďalej len „MUSP“), projekt Procesný manažment dlhodobých dávok Sociálnej poisťovne, Registratúra Sociálnej poisťovne a taktiež zvyšovanie bezpečnosti údajov Sociálnej poisťovne.

V rámci strategického zámeru *Vhodné podmienky na zvyšovanie spokojnosti a výkonnosti zamestnancov* sa v priebehu roka 2023 Sociálna poisťovňa zamerala na modernizáciu systému personálnej práce, implementovala eLearningový systém a pripravila návrh onboardingového systému, čiže komplexného adaptačného procesu nových zamestnancov, rozpracovala návrh transformácie systémov hodnotenia a odmeňovania zamestnancov, analýzu katalógu pracovných miest pobočiek Sociálnej poisťovne a definovanie výkonnostných ukazovateľov a hodnotenia zamestnancov. Dňa 7. decembra 2023 bol menovaný nový generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, ktorý v termíne stanovenom zákonom predloží návrh Strategických zámerov činnosti Sociálnej poisťovne na obdobie rokov 2024 – 2029 vláde Slovenskej republiky na schválenie. Správu o plnení strategických zámerov činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2023 predložil generálny riaditeľ podľa § 122 ods. 4 písm. c) štvrtého bodu zákona o sociálnom poistení na rokovanie dozornej rady a následne na rokovanie vlády Slovenskej republiky.

Organizácia a riadenie ústredia

2.2.

Podľa § 124 zákona o sociálnom poistení je ústredie organizačnou zložkou Sociálnej poisťovne. Ústredie riadi generálny riaditeľ. Sídлом ústredia je Bratislava. Personálne obsadenie organizačných útvarov ústredia v priamej riadiacej pôsobnosti generálneho riaditeľa v roku 2023 je uvedené v prílohe č. 2.

Na účely riadenia organizačných zložiek vydalo ústredie v roku 2023 spolu 98 vnútorných predpisov, z toho 50 príkazov generálneho riaditeľa a 48 metodických usmernení.

Predmetom porád vedenia, ktoré zvolal v roku 2023 generálny riaditeľ, bolo najmä plnenie aktuálnych úloh v oblasti sociálneho poistenia, výberu poistného, vymáhania pohľadávok, osobitne vývoja pohľadávok Sociálnej poisťovne voči zdravotníckym zariadeniam, ako aj plnenie Strategických zámerov činnosti Sociálnej poisťovne, koncepcie rozvoja informačného systému, tiež optimalizácia procesov, hospodárenie Sociálnej poisťovne, verejné obstarávanie, správa nehnuteľného majetku, kontrolná činnosť, eliminácia zneužívania sociálneho systému, ochrana osobných údajov a kybernetická bezpečnosť.

Organizácia a riadenie pobočiek

2.3.

V roku 2023 mala Sociálna poisťovňa naďalej zriadených 36 pobočiek a v rámci ich územnej pôsobnosti 45 vysunutých pracovísk. Podľa § 127 ods. 3 zákona o sociálnom poistení riaditeľ pobočky koná v mene Sociálnej poisťovne

vo všetkých veciach patriacich do pôsobnosti Sociálnej poisťovne, pobočky. Riaditeľ pobočky vydáva vnútorné predpisy, ktorými upravuje otázky vyplývajúce z jeho riadiacej pôsobnosti. V roku 2023 bolo v 36 pobočkách vydaných celkom 144 príkazov riaditeľov pobočiek.

Ústredie operatívne usmerňovalo činnosť pobočiek na celoslovenských pracovných poradách zvolaných generálnym riaditeľom a jednotlivými organizačnými útvarmi ústredia so zameraním najmä na jednotnú aplikáciu zákona o sociálnom poistení, správneho výkonu, zefektívňovanie elektronickej komunikácie a činností v oblasti hospodárenia, prevádzky, bezpečnosti, ako aj optimalizácie procesov a riadenia ľudských zdrojov.

Kontrolná činnosť

2.4.

Kontrolná činnosť v Sociálnej poisťovni v roku 2023 bola vykonávaná v rámci vnútornej kontroly, finančnej kontroly na mieste a riadila sa plánmi kontrolnej činnosti.

V rámci vnútornej kontroly bolo vykonaných 105 kontrol, z toho 8 v ústredí a 97 v pobočkách Sociálnej poisťovne. Kontroly boli zamerané hlavne na oblasť výberu poistného, vymáhania pohľadávok, uplatniteľnej legislatívy, oblasť nároku na nemocenské dávky, dávky v nezamestnanosti a dôchodkové dávky. Podľa zákona o finančnej kontrole a audite vykonali zamestnanci Sociálnej poisťovne 93 finančných kontrol na mieste, ktoré boli zamerané na finančné operácie pobočky. V prípade zistených nedostatkov Sociálna poisťovňa priebežne prijímala opatrenia na ich odstránenie.

V roku 2023 bolo Sociálnou poisťovňou vykonaných u zamestnávateľov 11 870 vonkajších kontrol. Kontroly boli vykonávané najmä na základe plánu kontrolnej činnosti v subjektoch, ktoré si neplnia svoje povinnosti vyplývajúce zo zákona, ako aj operatívne v subjektoch, kde potreba vykonať kontrolu vyplynula z vlastnej činnosti SP alebo z podnetov iných kontrolných orgánov, právnických a fyzických osôb. Správnosť odvodu poistného, plnenie registračných, oznamovacích a vykazovacích povinností bola skontrolovaná za 268 344 zamestnancov.

Z celkového počtu vykonaných kontrol bolo až 10 565 kontrol ukončených protokolom, čo predstavuje zistenie nedostatkov u 89 % skontrolovaných subjektov. Kontrolnou činnosťou bolo zistených celkom 324 029 nedostatkov, ktoré spočívali hlavne v nesprávnom vykázaní vymeriavacích základov, v nedodržaní lehoty splatnosti odvodu poistného a v porušovaní registračných povinností, najmä v neprihlásení resp. neodhlásení zamestnancov do/z registra poistencov v zákonných lehotách. Odstrániteľné nedostatky zistené kontrolou boli kontrolovanými subjektmi v rámci splnenia povinnosti prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku priebežne odstraňované kontrolovaným subjektom, prípadne Sociálnou poisťovňou.

Počas výkonu vonkajších kontrol zamestnávateľa predložili 2 276 mesačných výkazov poistného a výkazov poistného vo výške poistného 2 157 713,54 euro. Po oznámení kontroly kontrolované subjekty uhradili poistné vzťahujúce sa ku kontrolovanému obdobiu vo **výške 6 786 189,72 euro.**

V rámci agendy v oblasti vonkajšej kontroly bola naďalej zabezpečovaná a rozvíjaná spolupráca s Národným inšpektorátom práce a inšpektorátmi práce v zmysle Dohody o spolupráci č. 3. Sociálna poisťovňa a inšpektoráty práce v rámci spolupráce si v roku 2023

prostredníctvom aplikácie na výmenu informácií zaslali 194 podaní, z čoho bolo 136 podaní zaslaných Sociálnou poisťovňou najmä z kontrolnej činnosti. V rámci projektu „MINI“ Sociálna poisťovňa poskytla Národnému inšpektorátu práce adeptov v počte 428 na výkon inšpekcie práce pri odhaľovaní tzv. poddeklarovanej práce.

V roku 2023 Sociálna poisťovňa nadviazala na rozvíjajúcu sa spoluprácu s Európskym orgánom práce. Zamestnanci vykonávajúci agendu vonkajšej kontroly sa zúčastňovali na spoločných zasadnutiach k príprave spoločných koordinovaných kontrol, pričom sa podľa potreby na niektorých aj podieľali. Spolupráca s Európskym orgánom práce zároveň ponúkla možnosť osobného rozvoja časti kontrolórov na pobočkách v podobe organizácie školení v oblasti pracovnej mobility EÚ, kľúčových pravidiel EÚ o vysielaní a ich presadzovaní, koordinácii sociálneho zabezpečenia, zosúladených a spoločných inšpekcií organizovaných Európskym orgánom práce, rozvoja mäkkých zručností a efektívneho budovania dôvery medzi inšpektormi.

Pre vedúcich zamestnancov útvarov poistného pobočiek, zamestnancov vykonávajúcich kontrolnú činnosť na pobočkách a vybraných zamestnancov ústredia (spolu 228 zamestnancov) boli v roku 2023 zorganizované školenia v problematike daní z príjmov, zamestnávania cudzincov a Zákonníka práce za účasti odborníkov z Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru, Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny a Národného inšpektorátu práce.

Výkon dozoru štátu a kontrolné akcie Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky

2.5.

V súlade s § 246 zákona o sociálnom poistení vykonávalo v roku 2023 dozor štátu v Sociálnej poisťovni Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky začalo a uzatvorilo v roku 2023 štyri dozory štátu v útvaroch Sociálnej poisťovne zamerané na dodržiavanie zákona o sociálnom poistení a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov Sociálnej poisťovne, *s osobitným dôrazom na postup organizačnej zložky Sociálnej poisťovne pri vykonávaní nemocenského poistenia a poskytovaní nemocenských dávok, konkrétne:*

- v termíne od 7. marca 2023 do 18. augusta 2023 v pobočke Nové Zámky. Dozorná skupina nepredložila žiadne opatrenia, predložené boli námety na zmenu legislatívy v oblasti nemocenského poistenia;
- v termíne od 24. apríla 2023 do 22. novembra 2023 v pobočke Levice. Dozorná skupina nepredložila žiadne opatrenia, predložené boli námety na zmenu legislatívy v oblasti nemocenského poistenia;
- v termíne od 15. mája 2023 do 25. októbra 2023 v pobočke Galanta. Dozorná skupina nepredložila žiadne opatrenia, predložené boli námety na zmenu legislatívy v oblasti nemocenského poistenia;
- v termíne od 12. júna 2023 do 30. novembra 2023 v pobočke Trebišov. Dozorná skupina nepredložila žiadne opatrenia, predložené boli námety na zmenu legislatívy v oblasti nemocenského poistenia.

Okrem hore uvedených kontrol začalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v septembri v roku 2023 aj dozor štátu zameraný na agendu nemocenského poistenia a poskytovania nemocenských dávok, na pobočke Michalovce. Do konca roka však predmetná kontrola nebola ukončená

Komunikácia s verejnosťou

2.6.

V roku 2023 sa informácie o činnosti Sociálnej poisťovne objavili vo viac ako 11 093 príspevkoch publikovaných v tlači, v televíznych reportážach, v rozhlase či na webových portáloch. Citovaných vyjadrení sledovaných zástupcov Sociálnej poisťovne (generálny riaditeľ, hovorca a riaditeľka komunikácie s verejnosťou) bolo 3 379. Pozitívnych zmienok bolo 2 798 a zmienok s negatívnym obsahom bolo len 56.

Zástupcovia Sociálnej poisťovne pravidelne vystupovali v reláciách najsledovanejších televíznych okruhov na Slovensku, napr. Dámsky klub RTVS, Teleráno televízie Markíza, Ranné noviny TV JOJ, Raňajky v TV TA3 aj Ranné správy na Jednotke RTVS. Zvýšený záujem o praktické informácie zo sociálneho poistenia využili aj spravodajské televízie vo svojom živom prúdovom vysielaní, najmä RTVS :24 a TA3. Novým prvkom sa stalo informovanie verejnosti prostredníctvom relácií na RTVS: Ekonomika :24 a Peniaze (najsledovanejšia televízna relácia o ekonomike). S výrazným úspechom sa stretlo účinkovanie zástupcov Sociálnej poisťovne vo video formátoch spravodajského servera pravda.sk, kde témy ako príprava na dôchodok, predčasný starobný dôchodok a rodičovský dôchodok patrili medzi najsledovanejšie. Servisné a poradenské témy Sociálna poisťovňa pravidelne pripravovala do printových médií a na webové portály, vrátane špecializovaných čitateľských príloh (Denník N, SME, Pravda, Hospodárske noviny, Nový čas, Plus 1 deň, týždenník Trend či portály topky.sk, podnikajte.sk, webnoviny.sk, finance.sk, ale aj portál pre mladých startitup.sk atď.). Štvornásobný medziročný nárast bol zaznamenaný v spolupráci s regionálnymi médiami (rádiá, TV, print, online). Vo výrazne vyššej miere prichádzali žiadosti o vyjadrenie od regionálnych televízií a regionálnych okruhov verejnoprávneho rozhlasu (Regina Západ, Regina Stred a Regina Východ). Redaktori sa na Sociálnu poisťovňu, ako relevantný zdroj informácií, obracali častejšie ako v minulosti. V roku 2023 Sociálna poisťovňa zorganizovala 4 tlačové besedy.

Významným komunikačným nástrojom, ktorý Sociálna poisťovňa využíva v kontakte s klientmi, je webové sídlo. Sociálna poisťovňa pravidelne aktualizovala a dopĺňala obsah svojho portálu v súlade s meniacou sa legislatívou i so zámerom zrozumiteľne sprostredkovať témy sociálneho poistenia (napr. generálny pardon, odvodová úľava pre potravinárov, časté otázky a odpovede rôznym témam a i.). O zmenách alebo novinkách v sociálnom poistení pravidelne informovala poistencov-klientov aj formou aktualít (tlačových správ). Na webovom portáli bolo v rok 2023 zverejnených 124 tlačových správ k problematike sociálneho poistenia a správ o činnosti pobočiek. V minulom roku sa začala práca na anglickej verzii webového portálu – príprava prekladov textov i práca na technickom pozadí tejto verzie. Aktivita na webovom portáli zohľadňovala aktuálny štandard pre webové sídlo verejnoprávnej inštitúcie a pokračovala v trende ponúkať klientovi jednoduché, intuitívne a prehľadné radenie informácií, v ktorom sa rýchlo zorientuje a dokáže efektívne riešiť svoju životnú situáciu na základe získaných informácií i v prepojení na eSlužby (Elektronický účet poistenca a ďalšie).

Elektronický účet poistenca (EUP) bol v roku 2023 významne rozvíjaný. Klientom priniesol až sedem nových služieb/funkcionalít. Z oblasti dôchodkového poistenia bola spustená príprava na dôchodok, prehľad vyplatených dôchodkových dávok, rodičovský dôchodok – vyhlásenia, rodičovský dôchodok – rodinné vzťahy. Nová funkcionalita Príprava na dôchodok v praxi pre Sociálnu poisťovňu znamenala okrem prepojenia štyroch informačných systémov tiež zdigitalizovanie údajov o obdobiach dôchodkového poistenia 1,9 milióna občanov. S tým súvisela príprava takmer 5 miliónov dokumentov a ich prepis z papierovej do elektronickej podoby.

V roku 2023 pribudli aj ďalšie funkcionality, ktoré sú užitočným zdrojom informácií pre občana ako napríklad prehľad vyplatených dávok až 10 rokov spätne v rámci nemocenského poistenia, prehľad stavu žiadosti a vyplatených dávok v rámci poistenia v nezamestnanosti a prehľad stavu žiadosti a vyplatených dávok v úrazovom poistení.

Elektronický účet poistenca (EUP) si aktivovalo viac ako 225 tisíc poistencov, ktorí si všetky potrebné informácie nájdu z pohodlia domova s využitím počítača či smartfónu, bez osobnej návštevy pobočky. Tento benefit oceňujú nielen klienti, ale aj odborná verejnosť. EUP získal ocenenie Najlepší projekt digitalizácie spoločnosti pre rok 2023 na najväčšej konferencii o moderných technológiách na Slovensku – ITAPA. Sociálna poisťovňa tak obhájila prvenstvo v tejto kategórii už druhýkrát po sebe.

V prostredí sociálnych sietí pokračovala Sociálna poisťovňa v rozvoji fejsbukového profilu, prostredníctvom ktorého poskytovala nielen užitočné informácie a poradenstvo v oblasti sociálneho poistenia, ale aj aktívne komunikovala s klientmi. Na svoj profil publikovala 168 príspevkov, ktoré si malo možnosť prezrieť viac ako pol milióna užívateľov. Najväčší záujem bol o témy rodičovského dôchodku, nasledovali dôchodkové dávky a témy týkajúce sa prehľadu legislatívnych zmien v sociálnom poistení na rok 2023. Veľký ohlas získali aj témy s informáciami pre zamestnávateľov. Ich dosah sa pohyboval od 19 až po takmer 56 tisíc užívateľov. Postupný nárast zaznamenal aj počet sledovateľov profilu, ktorý sa organicky zvýšil na viac ako 13,5 tisíc. V roku 2023 Sociálna poisťovňa v rámci zvyšovania proaktívnej komunikácie spravuje profily aj na platforme Instagram a LinkedIn, čím cieľi svoju komunikáciu na rôzne cieľové skupiny. Návštevy instagramového profilu SP stúpili o 24,3% oproti roku 2022 a rovnako sa navýšil aj počet sledujúcich. Formy komunikácie na sociálnych sieťach získali pozitívny ohlas medzi klientmi a sú využívané na sledovanie noviniek v Sociálnej poisťovni aj odbornou verejnosťou a novinármi. Rovnako slúžia na publikovanie voľných pracovných pozícií (LinkedIn). V rámci každodennej komunikácie na spomínaných kanáloch poisťovňa vzdeláva verejnosť o aktuálnych témach a dávkach sociálneho poistenia, zdieľa zaujímavé štatistiky, sprostredkúva novinky z prostredia elektronizácie služieb či legislatívy, čím posilňuje informačno-poradenskú činnosť aj v modernom online prostredí.

Proaktívnu komunikáciu Sociálna poisťovňa zabezpečuje naďalej aj vo forme Noviniek, ktoré sú adresne zasielané na email klienta (novinky, zmeny v legislatíve a v poistení či praktické servisné informácie z prvej ruky). V roku 2023 obohatila túto formu komunikácie o pravidelnú audio podobu – Novinky Sociálnej poisťovne ako podcast. Tento formát umožňuje klientom dostať sa k dôležitým aktualitám a zmenám v stručnej, súhrnnej podobe prostredníctvom väčšiny podcastových aplikácií. Podcasty ako spôsob informovania verejnosti Sociálna poisťovňa využila pri komunikovaní nových tém: rodičovský dôchodok, automatický vstup do II. piliera či zodpovedanie najčastejších otázok o ePN pre lekárov v podobe rozhovorov s odborníkmi zo Sociálnej poisťovne. Cieľom poisťovne je zabezpečiť,

aby prijímateľ získal potrebné informácie zrozumiteľnou a zároveň modernou formou priamo zo zdroja

V roku 2023 Sociálna poisťovňa pokračovala v nových aktivitách, ktoré prispievajú k zvýšeniu proaktívnej komunikácie s klientmi a rozširujú spektrum komunikačných kanálov s verejnosťou. Aktualizovala edukatívne videá, ktoré sú dnešnej dobe veľmi žiadanou formou, pretože ponúkajú možnosť predstaviť novinky a názorne a jednoducho vysvetliť návody k sociálnemu poisteniu. Videá sú dostupné na portáli YouTube a sú tiež premietané na obrazovkách v pobočkách a vysunutých pracoviskách Sociálnej poisťovne.

Sociálna poisťovňa sa aj v roku 2023 prezentovala na podujatiach určených pre verejnosť – Profesia days a Expokariéra, kde sa stretávajú ľudia hľadajúci si zamestnanie. Na podujatí Expokariéra mali záujemcovia možnosť zriadiť si prístup do svojho EUP. Prezentácia a zapájanie sa do podujatí tohto typu prispieva k zvyšovaniu povedomia o Sociálnej poisťovni, ktorá sa v roku 2023 v ankete Najzamestnávateľ 2023 opätovne stala najlepším zamestnávateľom v kategórii štátna a verejná správa.

Informačno-poradenské centrum Sociálnej poisťovne odpovedalo na otázky klientov telefonicky aj prostredníctvom dvoch bezplatných liniek, ďalej elektronicky – využitím emailovej komunikácie a tiež formulára pre otázky, ktorý je na webovej stránke Sociálnej poisťovne, ako aj pri osobných návštevách klientov. V roku 2023 Informačno-poradenské centrum Sociálnej poisťovne vybavilo radami a odporúčaniami postupu v telefonickom kontakte 334 050 požiadaviek, elektronicky 80 226 a v osobnom kontakte 27 420, tzn. spolu 441 696 požiadaviek klientov. V dôsledku veľkého množstva legislatívnych zmien v roku 2023, ako aj celkovej náročnosti problematiky výrazne stúpila dĺžka hovoru, čo malo za následok zvýšenie administratívnej agendy bezprostredne po hovore. Nárast poradenskej agendy si vyžiadal dlhší čas práce agentov súvisiacej so spisovaním zápisníc, požiadaviek klientov, reklamácií a urgencií. V posledných rokoch Sociálna poisťovňa zaznamenáva výrazne zvýšený záujem o informácie a asistenciu pri riešení konkrétnych životných situácií, najmä v oblasti dôchodkovej agendy.

Sociálna poisťovňa v roku 2023 vybavovala žiadosti o poskytnutie súčinnosti orgánov verejnej moci, súdov a exekútorov. Týkali sa 39 848 fyzických a právnických osôb. Ďalšou kategóriou poskytovania informácií bolo poskytovanie prostredníctvom špecializovaného systému elektronického poskytovania údajov Sociálnej poisťovne súdnym exekútorom vo veci exekúcií. Uvedeným spôsobom Sociálna poisťovňa vybavila 606 118 elektronických podaní a 808 reklamácií, resp. doplnení.

Sociálna poisťovňa vybavovala aj žiadosti fyzických osôb. Informáciu o stave individuálneho účtu poistenca a informáciu o zmenách stavu individuálneho účtu poistenca zaslala 35 311 klientom.

V záujme minimalizovania vzniku a nárastu dlžného poistného Sociálna poisťovňa pokračovala aj v roku 2023 v proaktívnej činnosti pripomínania aktuálnych nedoplatkov a ďalších povinností zamestnávateľom a samostatne zárobkovým činným osobám (SZČO). Živnostníkom a ostatným SZČO rozposlala Sociálna poisťovňa spolu 223 949 správ (SMS správy a emaily) o aktuálnych nedoplatkoch na poistnom. Na základe týchto upozornení SZČO dodatočne uhradili meškajúce poistné vo výške 7 172 566,20 eur. Zamestnávateľom, ktorí

dostávajú informácie o nezaplatenom poistnom za uplynulý mesiac, poslala Sociálna poisťovňa spolu 459 089 SMS správ a emailov. Príjem z takto zaplateného dlžného poistného bol 91 681 514,95 eur, pričom uvedený postup bol aj v roku 2023 verejnosťou vnímaný ako ústretový krok zo strany Sociálnej poisťovne. Okrem toho Sociálna poisťovňa odoslala v roku 2023 zamestnávateľom aj ďalších 145 088 správ (SMS správy a emaily) o neodovzdaných mesačných výkazoch poistného a príspevkoch za ich zamestnancov. V súvislosti s prijímanými legislatívnymi zmenami Sociálna poisťovňa zrealizovala aj ďalších 5 mimoriadnych informačných kampaní formou SMS správ/e-mailov.

Sťažnosti

2.7.

V roku 2023 Sociálna poisťovňa prijala celkom 470 sťažností. Predmetom sťažností bolo aj v roku 2023 najmä dodržanie zákonnej lehoty v oblasti dôchodkového poistenia, lekárska posudková činnosť, postup pri výbere poistného, ako aj postupy súvisiace s výplatom dávok nemocenského poistenia.

Sťažnosti Sociálna poisťovňa vybavila podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov. O výsledku prešetrenia boli fyzické osoby a právnické osoby informované v zákonom stanovenej lehote. V prípade zistených opodstatnených sťažností došlo bezodkladne k odstráneniu zisteného nedostatku a prijatiu opatrení.

Vo vzťahu k rozsahu agendy vybavovanej Sociálnou poisťovňou počet prijatých sťažností podľa zákona o sťažnostiach predstavuje menej ako 0,01 % z celkového počtu konaní súvisiacich s predmetom sťažností.

Príjem a expedícia podaní

2.8.

Sociálnej poisťovni bolo v roku 2023 doručených 1 832 585 ks listových zásielok. Z uvedeného počtu bolo ústrediu doručených 922 490 ks listových zásielok a pobočkám 910 095 ks listových zásielok. Sociálna poisťovňa v roku 2023 vyexpedovala 6 890 330 ks listových zásielok prostredníctvom Slovenskej pošty, a. s., z toho ústredie 4 879 031 ks a pobočky 2 011 299 ks listových zásielok. Na úhradu poštovného vynaložila 7 762 961,04 eur .

Do elektronickej schránky na portáli www.slovensko.sk bolo Sociálnej poisťovni v roku 2023 doručených 300 573 ks podaní, z toho ústrediu 256 932 podaní a pobočkám 43 641 podaní. Celkovo bolo odoslaných 918 828 elektronických podaní, z toho ústredie odoslalo do elektronických schránok 441 728 podaní a pobočky 477 100 podaní.

Ľudské zdroje

2.9.

Prioritou Sociálnej poisťovne v oblasti riadenia ľudských zdrojov v roku 2023 bolo udržanie podmienok pre stabilizáciu zamestnancov, predchádzanie fluktuácii a zabezpečenie požadovaného počtu odborných zamestnancov podľa organizačnej a profesijnej štruktúry.

Vývoj zamestnanosti v roku 2023

Ukazovateľ	Evidenčný stav zamestnancov	Z toho ženy	muži	Počet zamestnancov v mimo evidenčnom stave
Plánovaný počet zamestnancov	5 411	x	x	x
Skutočnosť k 31. 12. 2023	5 341	4 569	772	291

Z uvedeného celkového evidenčného počtu 5 341 zamestnancov bolo 373 vedúcich zamestnancov, tzn. 6,98 %.

Ukazovateľ	Ústredie	Pobočky	Spolu
Pohyb zamestnancov			
uzatvorený pracovný pomer 2023	163	211	374
skončený pracovný pomer 2023	144	331	475

V porovnaní s rokom 2022, kedy bola priemerná fluktuácia na úrovni 8,57 %, v roku 2023 bola fluktuácia na úrovni 8,82 %, čo predstavuje medziročný nárast o 0,25 %.

Oproti stavu k 31. decembru 2022 nenastala výraznejšia zmena vo vzdelanostnej štruktúre, v štruktúre podľa pohlavia a vekového priemeru zamestnancov.

Ukazovateľ	Stav k 31. 12. 2022	Stav k 31. 12. 2023
Vekový priemer zamestnancov v rokoch	48,01	48,03
Podiel mužov a žien	14,10 % / 85,90 %	14,45 % / 85,55 %
Vzdelanie - podiel zákl. až SŠ / VŠ	47,8 % / 52,2 %	41,38 % / 58,62 %

Sociálna poisťovňa v oblasti zamestnanosti sa aj v roku 2023 zamerala osobitne na analýzu prijímaných opatrení na zvyšovanie dĺžky trvania zamestnania.

Priemerná dĺžka zamestnania v Sociálnej poisťovni	Stav k 31. 12. 2022	%	Stav k 31. 12. 2023	%
do 5 rokov	1 561	28,74 %	1 507	28,22 %
od 5 do 10 rokov	785	14,45 %	834	15,61 %
od 10 do 15 rokov	671	12,35 %	588	11,01 %
od 15 do 20 rokov	956	17,60 %	1 010	18,91 %
od 20 do 25 rokov	403	7,42 %	401	7,51 %
25 rokov a viac	1 056	19,44 %	1 001	18,74 %
Spolu počet zamestnancov	5 432	100,00 %	5 341	100,00 %

Odmeňovanie zamestnancov bolo v roku 2023 vykonávané v súlade so mzdovým poriadkom Sociálnej poisťovne a so záväzkami vyplývajúcimi z kolektívnej zmluvy. V roku 2023 Sociálna poisťovňa, v nadväznosti na závery z kolektívneho vyjednávania percentuálne zvýšila tarifné mzdy všetkým zamestnancom o 17 %, v dvoch krokoch (1.1.2023 o 7 % a 1.8.2023 o 10 %).

Vzdelávanie

V roku 2023 sa realizovala odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti v oblasti dôchodkového poistenia s celkovým počtom 140 uskutočnených vzdelávacích aktivít, na ktorých sa zúčastňovalo 137 zamestnancov v rozsahu 6 528 osobohodín. Počas roka sa schválil nový Príkaz generálneho riaditeľa č. 28/2023 Odborná príprava zamestnancov sekcie dôchodkového poistenia Sociálnej poisťovne upravujúci realizáciu odbornej prípravy v oblasti dôchodkového poistenia. Významnými prvkami sú skrátenie dĺžky odbornej prípravy a zmena formy, akou prebieha záverečná skúška. Mnohé z prednášok sa v elektronickej forme nahrali do vzdelávacej platformy Moodle, aby sa zefektívnil proces výučby a chýbajúci zamestnanci alebo zamestnanci, ktorí sa dodatočne zapojili do odbornej adaptácie, mali možnosť si prebrať vynechané témy.

Vzdelávacie aktivity zamerané na rozvoj osobnostných zručností zamestnancov boli realizované v počte 92 v rozsahu 5 877 osobohodín a zúčastnilo sa ich 846 účastníkov. Najviac zamestnancov bolo preškolených z tém zameraných na *Komunikačné zručnosti, Asertívne správanie a odolávanie manipulácii, a Manažment konfliktov a riešenie problémov*. Vzdelávacie aktivity na uvedené témy pomáhajú zamestnancom zdokonaľovať ich zručnosti v oblasti proklientského správania.

Vývoj realizovaných vzdelávacích aktivít v oblasti zameranej na rozvoj osobnostných zručností počas rokov

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet VA*	81	53	25	69	92
Počet účastníkov	1134	315	130	758	846
Počet osobohodín	7041,5	1365	689	4768	5877

*vzdelávacia aktivita

Ostatné vzdelávacie aktivity v počte 636 boli zamerané na získanie, udržiavanie a dopĺňanie vedomostí a znalostí odborných zamestnancov Sociálnej poisťovne v nadväznosti na ich uplatňovanie v praxi. Zúčastnilo sa ich celkom 3924 zamestnancov Sociálnej poisťovne.

V rámci špecializačného vzdelávania odboru lekárskej posudkovej činnosti sa predatestačnej prípravy, diskusných sústrezení a kontrolných dní zúčastnilo 155 posudkových lekárov.

Celkové náklady, ktoré Sociálna poisťovňa vynaložila na vzdelávacie aktivity pre svojich zamestnancov v roku 2023, boli vo výške 29 183,52 eur, čo predstavuje pri celkovom počte 728 zrealizovaných vzdelávacích aktivít (4770 účastníkov) ročnú výšku nákladov na jedného zamestnanca 6,12 eur. Vypočítaná suma je nižšia ako v roku 2022 (13,61 eur) vzhľadom na skutočnosť, že veľké množstvo aktivít bolo zabezpečených internými lektormi a zamestnancami poisťovne a zároveň sme v roku 2023 využili aj príležitosť sa školiť cez bezplatné podujatia projektu Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky pod názvom „Výcvikové a školiace stredisko pre bezpečnosť prevádzky a správy IT pre sektor verejnej správy“. Ďalej sa kolegom z jednotlivých útvarov podarilo zabezpečiť lektorov z externého prostredia bez nároku na honorár na vysoko špecifické témy a tiež sme zaobstarali cez odbor ľudských zdrojov prístup na elektronickú vzdelávaciu platformu so školeniami a materiálmi k aktuálnymi legislatívnymi zmenám v oblasti daní,

účtovníctva, miezd, personalistiky, verejnej správy a pod., za ktorý uhrádzame iba ročný poplatok a máme neobmedzený prístup k webinárom a odborným online školeniam, ako aj k archívu z týchto podujatí.

Okrem vyhodnotených vzdelávacích podujatí sa realizovali aj pravidelné porady útvarov ústredia a pobočiek zamerané na zvýšenie odbornej spôsobilosti zamestnancov Sociálnej poisťovne a opakované školenia zamerané na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (BOZP), ochranu a prevenciu pred požiarimi (OPP), ďalej na centrá sústredného sociálneho zabezpečenia (CSSZ), krízový štáb (KS), civilnú ochranu (CO) a ďalšie, ktoré vyplývajú z platnej legislatívy a interných predpisov Sociálnej poisťovne, ktorých evidenciu vedú príslušné útvary.

Zamestnanecké výhody

Sociálna poisťovňa poskytovala v súlade s platnou kolektívnou zmluvou aj v roku 2023 pri realizácii svojej sociálnej politiky zamestnancom celý rad benefitov, z ktorých viaceré sú zamerané aj na finančnú oblasť s cieľom zabezpečiť stabilizáciu zamestnancov.

Celkovo na príspevky v oblasti benefitov pre zamestnancov bolo použitých 1 381 859,37 eur z vytvoreného sociálneho fondu, ktorý Sociálna poisťovňa tvorila zo zákonného prídelu vo výške 1,5 % súhrnu hrubých miezd zúčtovaných zamestnancom v kalendárnom roku. Najvýznamnejšími položkami zo sociálneho fondu bolo aj v roku 2023 čerpanie príspevku na stravovanie - celkom za Sociálnu poisťovňu vo výške 1 025 326,05 eur a paušálny peňažný príspevok (247 599,51 eur).

Ďalšími benefitmi zo sociálneho fondu boli nenávratná sociálna výpomoc pri zložitých životných situáciách; príspevok na kultúrne a športové podujatia, poskytovanie bezúročnej návratnej pôžičky zamestnancom. Pomerne významným prvkom bolo aj poskytnutie odmeny pri dosiahnutí pracovného jubilea v diferencovanej výške podľa počtu odpracovaných rokov v Sociálnej poisťovni. Sociálna poisťovňa poskytla v roku 2023 celkom 715 zamestnancom finančné odmeny pri pracovných výročiach..

V rámci zlepšovania kvality života zamestnancov Sociálna poisťovňa poskytla 1 467 zamestnancom, ich rodinným príslušníkom a bývalým zamestnancom - dôchodcom, rekreácie v svojich doškolovacích a rekreačných zariadeniach Staré Hory a Pavčina Lehota. V súlade s uzatvorenou dohodou o výmenno-rekreačných pobytoch sa pobytu v kúpeľoch Dudince zúčastnilo 24 zamestnancov a ich 26 rodinných príslušníkov.

V roku 2023 prispela Sociálna poisťovňa 1 999 zamestnancom finančným príspevkom na rekreáciu v celkovej výške 458 768,29 eur. Sociálna poisťovňa poskytovala v roku 2023 zamestnancom aj ďalšie benefity, napr. príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie odstupňované podľa dĺžky trvania pracovného pomeru v celkovej výške 3 313 678,47 eur za 4 598 zamestnancov, odmeny pri životných výročiach, pracovné voľno s náhradou mzdy nad rámec stanovený Zákoníkom práce, zvýšenú náhradu príjmu pri dočasnej práceneschopnosti, zvýšený rozsah dovolenky o jeden týždeň nad základnú výmeru.

3. Dôchodkové poistenie

Podľa § 179 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona o sociálnom poistení dôchodkové poistenie vykonáva ústredie. Ústredie rozhoduje predovšetkým o nároku na dôchodok a jeho sume z I. piliera, vypláca dôchodky, ale aj iné dávky, ktoré sa vyplácajú spolu s dôchodkom.

Podľa § 178 ods. 1 písm. c) a d) zákona o sociálnom poistení pobočky prijímajú a spisujú žiadosti o dôchodok, vrátane žiadostí o dôchodok zo starobného dôchodkového sporenia.

Pobočky v dávkovom dôchodkovom konaní vykonávajú úkony na zistenie skutočného stavu veci, najmä zabezpečujú listinné dôkazy, výpovede a vyjadrenia účastníkov konania, rozhodujú o sociálnom dôchodku, vyhotovujú evidenčné listy dôchodkového poistenia (ELDP), riešia nezrovnalosti zistené v elektronických evidenčných listoch dôchodkového poistenia (eELDP) doručených zamestnávateľmi, vykonávajú aj konzultačnú a poradenskú činnosť, vrátane informatívneho výpočtu dôchodku.

V rámci zvyšovania elektronizácie a digitalizácie výkonu dôchodkového poistenia v rámci EÚ Sociálna poisťovňa od 2. januára 2023 elektronicky vymieňa informácie so štátmi EÚ aj v konaní o pozostalostnom dôchodku, od 6. februára 2023 aj v konaní o invalidnom dôchodku (v konaní o starobnom dôchodku a predčasnom starobnom dôchodku si vymieňa informácie od 1. augusta 2022). V Národnej aplikácii Sociálnej poisťovne (NASP) ústredie do členských štátov zaslalo 11 793 žiadostí o dôchodok a z členských štátov prijalo 4 270 žiadostí o dôchodok.

V súvislosti s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724 o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie prístupu k informáciám, postupom a asistenčným službám a službám riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012, boli 12. decembra 2023 na Ústrednom portáli verejnej správy zaregistrované elektronické formuláre *Žiadosť o dôchodok*, *Žiadosť o informácie o údajoch týkajúcich sa dôchodku z povinných systémov* a *Oznámenie o zmenách osobnej alebo pracovnej situácie osoby poberajúcej dôchodkové dávky, nemocenské dávky, úrazové dávky, dávku v nezamestnanosti alebo dávku garančného poistenia*. Využívaním týchto formulárov sa zjednodušuje a zefektívňuje komunikácia poistenca so Sociálnou poisťovňou, a to najmä v súvislosti s podávaním žiadosti o dôchodok.

Od 8. augusta 2023 majú poistenci možnosť pozrieť si v prehľadnej elektronickej forme informácie o evidovanom a neevidovanom období dôchodkového poistenia s cieľom doplniť chýbajúce obdobia pred spísaním žiadosti o dôchodok. V Elektronickej účte poistenca nájdu tiež prehľad poberaných dôchodkových dávok.

Rozhodovanie o nároku na dôchodkovú dávku a jej výplatu

3.1.

V oblasti rozhodovania o nárokoch občanov na dôchodky a ich výplatu Sociálna poisťovňa v roku 2023 zaznamenala a vykonala nasledovné úkony:

- a) počet podaní vo veciach dôchodkového poistenia 472 360,
z toho počet všetkých žiadostí o dôchodok (o starobný, predčasný starobný,

invalidný, vdovský vdovecký a sirotsky dôchodok) doručených ústrediu (zo zahraničia 6 190)	150 639,
b) počet elektronických podaní	103 733,
c) počet vydaných rozhodnutí z	4 323 650,
• automatického spracovania	
počet celkovo vydaných rozhodnutí o dôchodku,	4 030 995,
z toho	
- valorizácia dôchodkov – júl 2023	1 443 662,
- valorizácia dôchodkov 2024	1 450 921,
- zvýšenie starobného dôchodku a predčasného starobného dôchodku	145 304,
- minimálny dôchodok od 1. októbra 2023	102 175,
- rodičovský dôchodok	888 933,
• individuálneho spracovania	
počet celkovo vydaných rozhodnutí o dôchodku,	292 655,
z toho	
- priznaných dôchodkov na žiadosť (v odbore zahraničných agend 13 060)	102 133,
- priznaných rodičovských dôchodkov	34 634,
- zamietnutých žiadostí o dôchodok (predčasných starobných dôchodkov 2 387)	12 008,
- vydaných zmenových rozhodnutí	143 880,
d) počet dokumentov zaslaných do elektronických schránok z individuálneho spracovania (napr. oznámenia o vykonaní zrážok exekútorom, poskytovanie informácií bankám, daňovým úradom a súdom)	119 275,
e) počet preddavkovo vyplácaných dôchodkov	5 571.

V roku 2023 Sociálna poisťovňa priemerne mesačne vyplácala 1 762 313 dôchodkov. K 31. decembru 2023 vyplácala 1 772 390 dôchodkov.

Sociálna poisťovňa v roku 2023 plnila bežné i mimoriadne úlohy a vykonávala aj ďalšie činnosti súvisiace s agendou dôchodkového poistenia v rozsahu

- a) výplata dôchodkov
- v hotovosti
 - na územie Slovenskej republiky mesačne priemerne 347 630 poberateľom dôchodku, čo je v porovnaní s rokom 2022 menej o 11 301 poberateľov dôchodku,
 - na územie iných štátov mesačne priemerne 2 960 poberateľom dôchodku, čo je v porovnaní s rokom 2022 menej o 78 poberateľov dôchodku,
 - na osobné účty v bankách
 - na územie Slovenskej republiky priemerne 1 050 214 poberateľom dôchodku, čo je v porovnaní s rokom 2022 viac o 24 360 poberateľov dôchodku,
 - na územie iných štátov priemerne 28 552 poberateľom dôchodku, čo je v porovnaní s rokom 2022 viac o 2 200 poberateľov dôchodku,
 - poberateľom dôchodkov žijúcich v zariadeniach poskytujúcich sociálne služby
 - hromadným poukazom na účet zariadenia priemerne 15 155 poberateľom dôchodku, čo je v porovnaní s rokom 2022 viac o 853 poberateľov dôchodku,

- na osobné účty poberateľov dôchodkov priemerne 1 850 poberateľom dôchodku, čo je v porovnaní s rokom 2022 viac o 22 poberateľov dôchodku,
- b) evidencia spisových materiálov a ich spracovanie
 1. v evidencii dávkovej registratúry je uložených cca 2 133 000 dávkových spisov,
 2. v evidencii nárokových podkladov je uložených cca 7 300 000 ELDP,
 3. v evidencii likvidačných dokladov je zaradených cca 1 500 000 dokladov,
 - c) skenovanie nárokových podkladov v rozsahu 384 811 nárokových podkladov potrebných na posúdenie nároku na dôchodok, skonvertované vyhlásenia fyzickej osoby na účely nároku na rodičovský dôchodok pre rok 2023 je 19 878.
 - d) automatická kontrola údajov uvedených v eELDP s údajmi evidovanými v informačnom systéme Jednotný výber poistného (JVP), Sociálnej poisťovni bolo doručených 1 624 397 eELDP, pričom v 964 845 eELDP sa údaje zhodovali s údajmi evidovanými v informačnom systéme JVP (60%),
 - e) konverzia údajov
 - v pobočkách Humenné, Rimavská Sobota, Stará Ľubovňa bol v roku 2023 spracovaný evidenčný materiál 649 358 poistencov, z toho z optického archivačného systému u 510 040 poistencov narodených v rokoch 1979 až 1984,
 - v ústredí bol evidenčný materiál spracovaný u 102 097 poistencov.

Sociálna poisťovňa k 31. decembru 2023 vykonávala zrážky 19 431 poberateľom dôchodkov. V roku 2023 bolo doručených 1 392 príkazov a 8 240 zmenových príkazov na vymáhanie pohľadávok Sociálnej poisťovne (napr. pohľadávky na poistnom a na dávkach sociálneho poistenia) zrážkami z dôchodkov.

Sociálnej poisťovni B2B službou na elektronickú výmenu údajov o dátume úmrtia poberateľa dôchodku medzi Českou správou sociálneho zabezpečenia a Sociálnou poisťovňou bolo za rok 2023 oznámených 313 úmrtí.

V rámci mimoriadneho pracovného režimu zamestnanci vybavili 30 697 dávkových spisov, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2022 viac o 11 718 dávkových spisov.

V režime nadčasových prác zamestnanci odpracovali 18 776 hodín a vybavili 76 241 dávkových spisov.

Hromadné úpravy dávok dôchodkového poistenia

3.2

Sociálna poisťovňa rozhodovala v roku 2023 o hromadných úpravách dávok dôchodkového poistenia, a to

a) nové určenie sumy vyrovnávacieho príplatku k 31. januáru 2023

Sociálna poisťovňa v roku 2023 novo určila sumu 833 poberateľom starobného dôchodku, ktorým sa vyplácal vyrovnávací príplatok alebo bola výplata vyrovnávacieho príplatku zastavená;

b) zvýšenie starobného dôchodku a predčasného starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia počas poberania dôchodku

Zvýšenie 156 782 starobných dôchodkov a predčasných starobných dôchodkov od 1. januára 2023 bolo Sociálnou poisťovňou vykonané ex offo na základe údajov evidovaných v informačnom systéme Sociálnej poisťovne (IS SP), z toho automaticky bolo zvýšených 145 304 dôchodkov a individuálne 11 478 dôchodkov;

c) **určenie sumy rodičovského dôchodku**

V roku 2023 Sociálna poisťovňa začala prvýkrát rozhodovať o rodičovskom dôchodku. Rozhodla v zákonných lehotách, t. j. do 30. septembra 2023 a o rodičovskom dôchodku poberateľov invalidného výsluhového dôchodku vyplácaného po dovŕšení dôchodkového veku do 31. decembra 2023.

Posúdených bolo celkovo 1 165 862 nárokov na rodičovský dôchodok. Automaticky bolo spracovaných 1 108 852, z toho rodičovský dôchodok bol priznaný 888 933 poberateľom a 219 919 nárok na rodičovský dôchodok nevznikol. Individuálne bolo spracovaných 57 010 nárokov. Celková vyplatená suma rodičovského dôchodku bola 289 212 329,90 eur;

d) **prepočet zrážok z dôchodkov**

Z dôvodu zmeny sumy životného minima od 1. júla 2023 bolo Sociálnou poisťovňou prepočítaných 45 731 zrážok, z toho automaticky 44 561;

e) **určenie minimálneho dôchodku**

Sociálna poisťovňa určila sumu minimálneho dôchodku podľa právnej úpravy účinnej od 1. októbra 2023, ktorou sa zaviedlo hodnotenie celého získaného obdobia dôchodkového poistenia namiesto kvalifikovaného obdobia, automaticky 102 175 poberateľom dôchodku;

f) **13. dôchodok**

Sociálna poisťovňa vyplatila v novembri 2023 1 451 036 13. dôchodkov 1 442 980 poberateľom dôchodku. Celková suma vyplatených 13. dôchodkov bola 256 620 717,53 eur a priemerná suma 13. dôchodku bola 176,85 eur;

g) **mimoriadny 300 eurový príspevok k 13. dôchodku**

Sociálna poisťovňa v decembri 2023 vyplatila 300 eurový jednorazový mimoriadny príspevok k 1 456 947 dôchodkom 1 449 017 dôchodcom. Celková suma vyplatených jednorazových mimoriadnych 300 eurových príspevkov k 13. dôchodku bola 437 084 100 eur;

h) **mimoriadna valorizácia od 1. júla 2023**

V mesiaci júl 2023 bolo Sociálnou poisťovňou valorizovaných 1 757 966 dôchodkov. Celková mesačná suma zvýšenia bola 82 349 357,90 eur a suma vyplatená na doplatkoch od 1. júla 2023 do splatnosti dôchodkov bola 113 311 841,38 eur. Priemerná mesačná suma zvýšenia na jeden valorizovaný dôchodok bola 46,81 eur. Rozhodnutia o zvýšení vyhotovené automaticky boli Sociálnou poisťovňou zasielané poberateľom dôchodkov od 31. júla 2023 do 23. augusta 2023 postupne v celkovom počte 1 443 662, z toho 36 683 do eSchránky;

i) **valorizácia od 1. januára 2024**

V mesiaci december 2023 bolo Sociálnou poisťovňou valorizovaných 1 767 527 dôchodkov. Celková mesačná suma zvýšenia bola 31 373 857,40 eur a suma vyplatená na doplatkoch od 1. januára 2024 do splatnosti dôchodkov bola 11 148 232,99 eur. Priemerná mesačná suma zvýšenia na jeden valorizovaný dôchodok bola 17,75 eur. Rozhodnutia o zvýšení vyhotovené automaticky boli Sociálnou poisťovňou zasielané poberateľom dôchodkov od 27. decembra 2023 do 23. januára 2024 postupne v celkovom počte 1 450 921, z toho 32 274 do eSchránky.

Ďalšie údaje z oblasti dôchodkového poistenia v roku 2023 sú uvedené v prílohách 3 až 5.

Odvolacie konanie v dôchodkovom poistení

3.3.

Vo veciach dôchodkového poistenia bolo v roku 2023 doručených druhostupňovému orgánu 4 382 odvolaní a na správne súde bolo podaných 282 správnych žalôb. Bolo vydaných 4 295 druhostupňových rozhodnutí.

Druhostupňový orgán v rámci odvolacieho konania potvrdil 3 081 rozhodnutí a 1 126 rozhodnutí bolo zmenených, zrušených alebo zrušených a vrátených na nové konanie. Na správnych súdoch bolo ukončených 141 súdnych sporov a na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky bolo ukončených 39 súdnych sporov. Proti rozsudkom správnych súdov bolo v roku 2023 účastníkmi konania podaných 61 kasačných sťažností a Sociálna poisťovňa podala 26 kasačných sťažností.

Najčastejšími dôvodmi podávania odvolaní a správnych žalôb bol nesúhlas s výškou dôchodku, s dátumom vzniku invalidity a s uznanou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Starobné dôchodkové sporenie (II. pilier)

3.4.

V rámci agendy starobného dôchodkového sporenia v zmysle zákona o starobnom dôchodkovom sporení Sociálna poisťovňa vedie register zmlúv o starobnom dôchodkovom sporení, zasiela sporiteľom oznámenie o vzniku automatickej účasti na starobnom dôchodkovom sporení. Sporiteľom, ktorí v stanovenej lehote neuzatvoria zmluvu o starobnom dôchodkovom sporení, určuje dôchodkovú správcovskú spoločnosť (DSS). Eviduje výstupy sporiteľov s automatickou účasťou na starobnom dôchodkovom sporení, ktorí prejavili vôľu nebyť zúčastnení v II. pilieri. Postupuje za sporiteľov príspevky na starobné dôchodkové sporenie do jednotlivých DSS. Sprostredkováva sporiteľom ponuky dôchodkov životných poisťovní a DSS. Počas roka 2023 vstúpilo do II. piliera 145 226 sporiteľov, z nich 76 644 dobrovoľne (na základe zmluvy uzatvorenej s DSS) a 69 753 sporiteľom vznikla účasť na starobnom dôchodkovom sporení automaticky na základe novely zákona o starobnom dôchodkovom sporení účinnej od 1.5.2023, pričom 1 171 sporiteľov s automatickou účasťou z II. piliera následne vystúpilo. V tomto období zmenilo DSS 60 200 sporiteľov.

Počet sporiteľov k 31. decembru 2023 tak bol 1 859 591. Počet žiadostí o dôchodok zo starobného dôchodkového sporenia bol minulý rok 20 618, pričom 19 381 z nich bolo spísaných v Sociálnej poisťovni a 1 237 v DSS. V súvislosti so sprostredkovaním ponúk dôchodkov zaslala Sociálna poisťovňa sporiteľom 15 777 ponukových listov, na základe ktorých bolo uzatvorených 503 zmlúv o doživotnom dôchodku, 74 dohôd o vyplácaní dôchodku programovým výberom popri doživotnom dôchodku, 10 222 dohôd o vyplácaní dôchodku programovým výberom bez doživotného dôchodku, 680 dohôd v režime malá nasporená suma a u 3 žiadateľov bola evidovaná nulová nasporená suma.

4. Nemocenské poistenie, úrazové poistenie, poistenie v nezamestnanosti a garančné poistenie

Nemocenské poistenie

4.1.

Hlavnú činnosť Sociálnej poisťovne v súvislosti s výkonom agendy nemocenských dávok za rok 2023 možno zhrnúť nasledovne:

- a) počet vyplatených nemocenských dávok: 2 336 983,
- b) suma vyplatených nemocenských dávok: 1 028 156 414,46 eur,
- c) počet vydaných prvostupňových rozhodnutí: 786 590,
- d) počet vystavených potvrdení: 165 554,
- e) počet štruktúrovaných elektronických dokumentov (SED) vymenených v sektore „choroba“ (sickness) za rok 2023: 1223.

Z celkového počtu vyplatených nemocenských dávok za rok 2023 bolo vyplatených 165 895 pandemických dávok v sume 25 488 546,56 eur.

Sociálna poisťovňa od 1. septembra 2023 prestala vyplácať tzv. pandemické ošetrovné, ktoré sa vyplácalo poistencom počas krízovej situácie od 12. marca 2020. Zrušenie tzv. pandemického ošetrovného znamenalo, že od 1. septembra 2023 Sociálna poisťovňa poskytuje dávku ošetrovné pri ochorení člena rodiny alebo starostlivosti o dieťa v rozsahu maximálne 14 dní pri jednej potrebe ošetrovania/starostlivosti. Od 15. septembra 2023 zároveň došlo aj k zrušeniu krízovej situácie. Týmto nastalo zrušenie prechodných ustanovení v zákone o sociálnom poistení súvisiacich s krízovou situáciou, ktorých uplatňovanie ešte nebolo zrušené.

Od 1. septembra 2023 bola zavedená nová žiadosť o ošetrovné, ktorou si poistenci uplatňujú nárok na ošetrovné z dôvodu uzavretia školy, predškolského zariadenia alebo zariadenia sociálnych služieb, bez potreby potvrdenia príslušným lekárom.

Najvyšší počet štruktúrovaných elektronických dokumentov v sektore „choroba“ (sickness) sa týkal výmeny údajov o dobách nemocenského poistenia v rámci S_BUC_24. V rámci tohto BUC bolo vymenených 1050 štruktúrovaných elektronických dokumentov. Okrem výmeny údajov v sektore „choroba“ (sickness) bola v roku 2023 uskutočnená i výmena informácií v rámci horizontálnych procesov.

Vo veciach nemocenského poistenia bolo v roku 2023 doručených druhostupňovému orgánu 712 odvolaní a na správne sudy bolo podaných 28 správnych žalôb. Bolo vydaných 721 druhostupňových rozhodnutí. Druhostupňový orgán v rámci odvolacieho konania potvrdil 530 rozhodnutí, 159 rozhodnutí bolo zmenených, zrušených alebo zrušených a vrátených na nové konanie a 32 rozhodnutí bolo procesného charakteru. Na správnych súdoch bolo ukončených 18 súdnych sporov a na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky bolo ukončených 14 súdnych sporov. Proti rozsudkom správnych súdov bolo v roku 2023 účastníkmi konania podaných 6 kasačných sťažností a Sociálna poisťovňa podala 2 kasačné sťažnosti.

Dôvodom podávania odvolaní v roku 2023 bola najmä nespokojnosť klienta s výškou priznanej nemocenskej dávky a nepriznanie nároku na nemocenskú dávku pre nesplnenie podmienky

včasného a v správnej výške zaplateného poistného na nemocenské poistenie. Dôvodom podávania správnych žalôb v roku 2023 bolo väčšinou rozhodovanie o nároku na materské.

Úrazové poistenie

4.2. Hlavnú činnosť pobočiek v súvislosti s výkonom agendy úrazových dávok za rok 2023 možno zhrnúť nasledovne:

a) počet vyplatených úrazových dávok	35 988,
b) suma vyplatených úrazových dávok	22 859 326,15 eur,
c) počet vydaných prvostupňových rozhodnutí o úrazových dávkach	19 658,
d) počet vystavených potvrdení o úrazových dávkach	5 443.

Sociálna poisťovňa zaevidovala v roku 2023 celkom 12 229 poistných udalostí, tzn. pracovných úrazov a chorôb z povolania (z toho 368 utrpených mimo územia Slovenskej republiky), z toho 11 452 pracovných úrazov a 624 chorôb z povolania. Z celkového počtu zaevidovaných poistných udalostí bolo v 153 prípadoch zistené, že sa nejedná o pracovný úraz alebo chorobu z povolania. Z dôvodu choroby z povolania Covid-19 bolo v roku 2023 vyplatených spolu 312 dávok - úrazový príplatok Covid-19 v celkovej sume 95 542,90 eur.

Činnosť ústredia pri výkone agendy úrazových rent a pozostalostných úrazových rent (ďalej len „renty“) v roku 2023 možno zhrnúť nasledovne:

a) počet vyplatených rent	81 762,
b) suma vyplatených rent	35 622 787,12 eur,
c) počet vydaných prvostupňových rozhodnutí o úrazových rentách, vrátane valorizačných rozhodnutí	14327,
d) počet vystavených potvrdení o rentách	89.

Ústredie v roku 2023 zabezpečilo zvýšenie (valorizáciu) rent od 1. júla 2023 o 10,1% pre 6786 poberateľov a od 1. januára 2024 o 3,2 % pre 6 709 poberateľov. Sociálna poisťovňa uzavrela v roku 2023 dohody o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia s poškodenými v celkovej sume 273 981,20 eur.

Vo veciach úrazového poistenia bolo v roku 2023 doručených druhostupňovému orgánu 128 odvolaní a na správne súdy bolo podaných 19 správnych žalôb. Bolo vydaných 143 druhostupňových rozhodnutí. Druhostupňový orgán v rámci odvolacieho konania potvrdil 74 rozhodnutí, 46 rozhodnutí bolo zmenených, zrušených alebo zrušených a vrátených na nové konanie a 23 rozhodnutí bolo procesného charakteru. Na správnych súdoch bolo ukončených 10 súdnych sporov a na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky boli ukončené 4 súdne spory. Proti rozsudkom správnych súdov bolo v roku 2023 účastníkmi konania podaných 6 kasačných sťažností a Sociálna poisťovňa podala 3 kasačné sťažnosti.

Dôvodmi podávania odvolaní a správnych žalôb v roku 2023 boli najmä nesúhlas s určeným poklesom pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty, nesúhlas so zánikom nároku na úrazový príplatok a následným odňatím a zastavením výplaty nároku na úrazový príplatok, a nesúhlas s krátením bodového hodnotenia vo veciach náhrady za bolesť, resp. náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Poistenie v nezamestnanosti a garančné poistenie

4.3.

Činnosť Sociálnej poisťovne pri výkone agendy dávky v nezamestnanosti v roku 2023 dokumentuje:

a) počet vyplatených dávok v nezamestnanosti	476 482,
b) suma vyplatených dávok v nezamestnanosti	268 129 922,73 eur,
c) počet vydaných prvostupňových rozhodnutí o dávke v nezamestnanosti	218 379,
d) počet vystavených potvrdení o dávke v nezamestnanosti	62 341,
e) počet vystavených prenosných dokumentov a štruktúrovaných elektronických dokumentov	43 668,
f) počet prijatých prenosných dokumentov a štruktúrovaných elektronických dokumentov	31 790.

V priebehu roka 2023 Sociálna poisťovňa riešila 12 687 prípadov vo veciach dávok v nezamestnanosti súvisiacich s koordinačnými nariadeniami Európskej únie. V roku 2023 boli Sociálnej poisťovni doručené žiadosti o náhradu dávok v nezamestnanosti v zmysle nariadenia (ES) č. 883/2004 a vykonávacieho nariadenia č. 987/2009 z členských štátov Európskej únie v 325 prípadoch v sume 571 683,34 eur. Sociálna poisťovňa uplatnila v roku 2023 voči členským štátom Európskej únie požiadavky na náhradu v 4 975 prípadoch v sume 16 449 879,70 eur.

Činnosť Sociálnej poisťovne pri výkone agendy dávky garančného poistenia v roku 2023 dokumentuje:

a) počet vyplatených dávok garančného poistenia	1 677,
b) suma vyplatených dávok garančného poistenia	3 867 181,10 eur,
c) počet platobne neschopných zamestnávateľov	82,
d) počet vydaných prvostupňových rozhodnutí o dávke garančného poistenia	1 974,
e) počet vystavených potvrdení o dávke garančného poistenia	153.

Vo veciach poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia bolo v roku 2023 doručených druhostupňovému orgánu 479 odvolaní a na správne sudy bolo podaných 29 správnych žalôb. Bolo vydaných 475 druhostupňových rozhodnutí. Druhostupňový orgán v rámci odvolacieho konania potvrdil 412 rozhodnutí a 63 rozhodnutí bolo zmenených, zrušených alebo zrušených a vrátených na nové konanie. Na správnych súdoch bolo ukončených 20 súdnych sporov a na Najvyššom správnom súde bolo ukončených 19 súdnych sporov. Proti rozsudkom krajských súdov bolo v roku 2023 účastníkmi konania podaných 7 kasačných sťažností a Sociálna poisťovňa podala 4 kasačné sťažnosti.

Z vecného hľadiska účastníci konania najčastejšie podávali odvolania alebo správne žaloby proti rozhodnutiam o nepriznaní nároku na dávku v nezamestnanosti z dôvodu nezachovania bydliska (centra záujmov) na území Slovenska počas výkonu zárobkovej činnosti v inom členskom štáte Európskej únie.

5. Lekárska posudková činnosť pri výkone sociálneho poistenia

Sociálna poisťovňa v súlade s § 178 ods. 1 písm. b) a § 179 ods. 1 písm. k) zákona o sociálnom poistení vykonávala lekársku posudkovú činnosť posudkovými lekármi ako zamestnancami ústredia v rámci I. aj II. stupňa konania na účely sociálneho poistenia, t. j. nemocenského, dôchodkového a úrazového poistenia.

5.1. Lekárska posudková činnosť posudkových lekárov vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť pobočiek Sociálnej poisťovne – I. stupeň

a) Lekárska posudková činnosť nemocenského poistenia

Lekárska posudková činnosť nemocenského poistenia so zreteľom na účelné vynakladanie prostriedkov na nemocenské poistenie zahŕňa kontrolu posudzovania spôsobilosti na prácu ošetrojúcim lekárom a kontrolu dodržiavania liečebného režimu dočasne práceneschopného poistenca. Kontrolu posudzovania spôsobilosti na prácu vykonávali posudkoví lekári dislokovaní na pobočkách.

V roku 2023 posudkoví lekári vykonali kontrolu posudzovania spôsobilosti na prácu u 445 046 dočasne práceneschopných osôb. Z uvedeného počtu bola v 29 328 prípadoch dočasná pracovná neschopnosť ošetrojúcim lekárom v rámci uvedenej kontroly ukončená, z toho na podnet posudkového lekára pobočky bolo ukončených 11 705 prípadov.

Dodržiavanie liečebného režimu dočasne práceneschopného poistenca, ktorý určil ošetrojúci lekár, organizuje posudkový lekár a kontroluje určený zamestnanec pobočky. V roku 2023 zamestnanci pobočiek vykonali kontrolu dodržiavania liečebného režimu u 95 582 dočasne práceneschopných osôb. Z uvedeného počtu bola v 3 756 prípadoch dočasná pracovná neschopnosť ošetrojúcim lekárom po vykonanej kontrole ukončená. Porušenie liečebného režimu bolo zistené v 811 prípadoch, pričom celkový hmotný postih na dávke nemocenské predstavoval sumu vo výške 110 279,89 eur. Za porušenie povinností poistenca stanovených v § 227 zákona o sociálnom poistení uložila Sociálna poisťovňa právoplatným rozhodnutím 283 pokút s celkovým postihom v sume 5 195,00 eur.

Sociálna poisťovňa sleduje a každý mesiac štatisticky vyhodnocuje ukazovatele týkajúce sa dočasnej pracovnej neschopnosti pre chorobu a úraz (vrátane pracovného úrazu a choroby z povolania) podľa priemerného počtu nemocensky poistených osôb. Na základe týchto pravidelných štatistických rozborov porovnáva vývoj dočasnej pracovnej neschopnosti v Slovenskej republike za jednotlivé obdobia. Priemerné percento dočasnej pracovnej neschopnosti v roku 2023 dosiahlo hodnotu 3,588 %, priemerná doba trvania jedného prípadu dočasnej pracovnej neschopnosti bola 44,24 dňa.

b) Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia

Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti poistenca vykonávať zárobkovú činnosť a posudzovanie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu nezaopatreného dieťaťa, choroby a stavu nezaopatreného dieťaťa, ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť. Posudkoví

lekári Sociálnej poisťovne v roku 2023 prerokovali na účely invalidity v rámci zisťovacej lekárskej prehliadky, kontrolnej lekárskej prehliadky a na účely ostatných konaní (bezvládnosti, invalidita z mladosti, nezaopatrenosť dieťaťa, návrh na zastavenie výplaty dôchodku, návrh na zastavenie konania, konanie o odvolaní) spolu 78 850 prípadov. V rámci zisťovacích prehliadok na účely invalidity posudkoví lekári prerokovali 24 908 prípadov, z toho bola:

- uznaná invalidita s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 %, ale najviac 70 % v 13 137 prípadoch,
- uznaná invalidita s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % v 5 741 prípadoch,
- neuznaná invalidita v 6 030 prípadoch.

Kontrolných lekárskejších prehliadok bolo v roku 2023 vykonaných 44 155, pričom bola:

- invalidita uznaná naďalej s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 %, ale najviac 70 % v 30 713 prípadoch,
- invalidita uznaná naďalej s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % v 8 322 prípadoch,
- zmena invalidity na nižšiu % skupinu v 1 172 prípadoch,
- zmena invalidity na vyššiu % skupinu v 3 250 prípadoch,
- neuznaná invalidita v 698 prípadoch.

c) Lekárska posudková činnosť úrazového poistenia

Lekárska posudková činnosť úrazového poistenia zahŕňa posudzovanie poklesu pracovnej schopnosti, posudzovanie zdravotnej spôsobilosti poškodeného absolvovať pracovnú rehabilitáciu alebo rekvalifikáciu na účely opätovného zaradenia do pracovného procesu, kontrolu bodového ohodnotenia pracovného úrazu a choroby z povolania na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sporných prípadoch a posudzovanie účelnosti vynaložených nákladov spojených s liečením.

Posudkoví lekári Sociálnej poisťovne prerokovali v roku 2023 celkom 4 306 prípadov, z toho na účely:

- úrazovej renty 341 prípadov,
- jednorazového vyrovnania 44 prípadov,
- kontroly bodového ohodnotenia pracovného úrazu alebo choroby z povolania na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia 2 892 prípadov,
- kontroly posudzovania účelnosti nákladov spojených s liečením 711 prípadov a
- ostatných 318 prípadov (kontrolné lekárske prehliadky, odvolacie konania, návrhy na zastavenie konania, návrhy na zastavenie výplaty dávky, rekvalifikácia, pracovná rehabilitácia).

d) Zdravotné výkony na účely sociálneho poistenia

Úhrada za zdravotné výkony na účely sociálneho poistenia poskytovateľom zdravotnej starostlivosti za rok 2023 predstavovala sumu 1 694 536,77 eur.

5.2. Lekárska posudková činnosť posudkových lekárov vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť ústredia Sociálnej poisťovne – II. stupeň

V roku 2023 jedenásť posudkových lekárov Sociálnej poisťovne vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť ústredia v rámci odvolacích konaní ukončilo 3 774 prípadov. Objektívnosť a správnosť posudzovania zdravotného stavu posudkovými lekármi Sociálna poisťovňa sledovala formou recenzie lekárskeho správ pri zisťovacích lekárskeho prehliadkach a kontrolných lekárskeho prehliadkach. Za rok 2023 bolo posudkovými lekármi Sociálnej poisťovne zrecenzovaných 75 888 lekárskeho správ. V roku 2023 bolo posudkovými lekármi Sociálnej poisťovne zrecenzovaných ďalších 51 lekárskeho správ v rámci špecifickej recenznej činnosti, spočívajúcej v kontrole lekárskeho správ z posudzovania zdravotného stavu poistencov v rámci realizácie rozsudkov príslušných súdov.

6. Právna služba, legislatíva a zahraničné vzťahy

Právna služba

6.1. Sociálna poisťovňa zabezpečovala právnu službu v oblasti uplatňovania náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v oblasti sprístupňovania informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov a v oblasti uplatňovania nárokov v súdnych konaniach.

V súvislosti s uplatňovaním náhrady škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu Sociálna poisťovňa v roku 2023 evidovala 14 žiadostí fyzických osôb o náhradu škody za nesprávny úradný postup Sociálnej poisťovne, resp. za vydanie nezákonného rozhodnutia. Z uvedeného počtu žiadostí boli nároky žiadateľov v 11 prípadoch zamietnuté z dôvodu, že neboli preukázané zákonné predpoklady tejto zodpovednosti za škodu (vznik škody, výška škody a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a konaním Sociálnej poisťovne), v dvoch prípadoch sa na nárok žiadateľa neprihliadalo z dôvodu, že žiadateľ neodstránil nedostatky žiadosti a v jednom prípade nebolo o žiadosti o náhradu škody ešte rozhodnuté.

V roku 2023 bolo podľa zákona o slobode informácií podaných 9 341 žiadostí o sprístupnenie informácií. Z uvedeného počtu žiadostí bolo jedným žiadateľom podaných 9 131 žiadostí o sprístupnenie informácií, ktoré boli Sociálnou poisťovňou (ústredie a pobočky) v 42 prípadoch vybavené sprístupnením informácie, v 6 prípadoch bolo vydané rozhodnutie o zastavení konania a v 9 083 prípadoch bolo vydané rozhodnutie o odmietnutí sprístupnenia informácie. Dôvodom odmietnutia sprístupnenia informácií bolo v 28 prípadoch obmedzenie prístupu k informáciám podľa osobitných právnych predpisov, resp. že Sociálna poisťovňa nemala požadované informácie k dispozícii a v 9 055 prípadoch bol dôvodom šikanózný výkon práva (filibustering), ktorý nepožíva právnu ochranu. Ďalších 210 žiadostí Sociálna poisťovňa (ústredie a pobočky) vybavila sprístupnením informácií v 150 prípadoch, v 2 prípadoch žiadost' vybavila odkazom na zverejnenú informáciu, v 9 prípadoch žiadost' postúpila povinným osobám, ktoré mali informáciu k dispozícii, v 3 prípadoch žiadost' odložila z dôvodu nedoplnenia povinných náležitostí, v 22 prípadoch vydala rozhodnutie o čiastočnom

odmietnutí sprístupnenia informácie a informáciu čiastočne sprístupnila a v 25 prípadoch vydala rozhodnutie o odmietnutí sprístupnenia informácie. Dôvodom odmietnutia sprístupnenia informácií bolo, že tieto podliehali režimu osobitných právnych úprav, podľa ktorých žiadateľom nevzniklo právo na prístup k informáciám, resp. že Sociálna poisťovňa nemala požadované informácie k dispozícii. Proti rozhodnutiu o odmietnutí sprístupnenia informácií, resp. proti rozhodnutiu o čiastočnom odmietnutí sprístupnenia informácií, bolo podaných 7 odvolaní, z ktorých 4 boli zamietnuté a prvostupňové rozhodnutia boli potvrdené a v 3 prípadoch bolo odvolaniu vyhovené, rozhodnutie prvostupňového orgánu zrušené a vec vrátená na nové konanie.

V rámci uplatňovania nárokov v súdnom konaní Sociálna poisťovňa evidovala v roku 2023 85 súdnych sporov, z toho 57 sporov občiansko-právnej povahy, 17 sporov správnej povahy a 11 sporov pracovno-právnej povahy. V 8 súdnych sporoch je Sociálna poisťovňa aktívne legitimovaná a v 77 sporoch pasívne legitimovaná. Spory sa týkajú najmä náhrady škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu, preskúmania zákonnosti rozhodnutí, ochrany osobnosti, nesprístupnenia informácií a spory z pracovno-právnych vzťahov.

Legislatíva

6.2.

Sociálna poisťovňa v roku 2023 v rámci vnútorného pripomienkového konania Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a medzirezortného pripomienkového konania všetkých ministerstiev vypracúvala stanoviská k návrhom právnych predpisov týkajúcich sa činnosti Sociálnej poisťovne. Pri tvorbe všeobecne záväzných právnych predpisov intenzívne spolupracovala s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky na pripravovaných vládnych novelách zákona o sociálnom poistení, týkajúcich sa valorizácie dôchodkových a úrazových dávok, dôchodkovej prognózy, vytvorenia EUP, rozmrazenia súm minimálneho dôchodku, úpravy dôchodkových nárokov pre príslušníkov silových rezortov, aktualizácie prílohy č. 4, zákona o ochrane svedka a v novom volebnom období na návrhoch zákona týkajúcich sa zavedenia 13. dôchodku ako dávky dôchodkového poistenia a zmien vo vyplácaní rodičovského dôchodku. V prvom polroku 2023 sa podieľala aj na pripomienkovaní vysokého počtu návrhov zákonov podaných poslancami Národnej rady Slovenskej republiky, napr. valorizácia a mimoriadna valorizácia dôchodkových dávok a úrazových dávok, odvodová úľava potravinárom, zmeny podmienok nároku na materské, príspevok obecným policajtom a ďalšie. Sociálna poisťovňa úzko spolupracovala aj s inými ministerstvami a inštitúciami najmä vo veci vytvorenia právneho rámca pre poskytovanie údajov zo svojho informačného systému za účelom zníženia administratívneho zaťaženia poistencov pri preukazovaní rôznych skutočností vo vzťahu k orgánom verejnej moci, napr. so Štátnym fondom rozvoja bývania a Ministerstvom dopravy Slovenskej republiky.

Zahraničné vzťahy

6.3.

V roku 2023 sa Sociálna poisťovňa v oblasti zahraničných vzťahov angažovala najmä v oblasti spolupráce so Správnou komisiou pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „Správna komisia“), Technickou komisiou pre spracovanie údajov (ďalej len „Technická komisia“), pravidelne sa zúčastňovala na zasadnutí pracovných skupín, zriadených Európskou komisiou, zasadnutí Európskej platformy sociálneho zabezpečenia (ESIP), Európskej asociácie lekárov v poisťovníctve (EUMASS) a na

činnosti Európskeho orgánu práce (ELA), pričom aktívne využívala aj možnosť online zasadnutí.

Zástupcovia Sociálnej poisťovne sa zúčastnili na viacerých zasadnutiach Správnej komisie a Technickej komisie v Bruseli, na zasadnutí Ad Hoc skupiny pre teleprácu v Bruseli, na zasadnutí výboru EUMASS v Londýne, na workshope ELA v Amsterdame a Lisabone, na konferencii o digitalizácii v koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a pracovných kartách v Bruseli, na zasadnutí výborov ESIP v Bruseli, na rokovaní styčných orgánov v Prahe, na konferencii o medzinárodnej výmene údajov o sociálnom zabezpečení v Bonne, na kongrese EUMASS v Štrasburgu, ako aj na programe Staff exchange v Chambéry. Sociálna poisťovňa sa zúčastnila aj na cezhraničnej kontrolnej akcii v spolupráci s rakúskou finančnou políciou a slovenskými orgánmi, ktorú organizovala ELA.

V prihraničných obciach Rajka, Kittsee a Hidasnémeti Sociálna poisťovňa vykonala viaceré kontroly dodržiavania liečebného režimu.

V roku 2023 sa za účasti zástupcov inštitúcií z Nemecka, Rakúska, Českej republiky a Maďarska opäť konali Medzinárodné poradenské dni vo Viedni, v Budapešti, v Norimbergu, v Plzni, v Košiciach a v Banskej Bystrici. Vo februári navštívili Sociálnu poisťovňu zástupcovia holandskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia UWV k problematike lekárskej posudkovej činnosti a v júni zástupcovia Veľvyslanectva Maďarskej republiky k uplatňovaniu inštitútu výnimky podľa koordinačných nariadení Európskej únie. Sociálna poisťovňa v roku 2023 prostredníctvom portálu Info English a Info Deutsch, poskytla súčinnosť a poradenstvo 1 183 klientom.

7. Ekonomika a správa fondov

Rozpočet a jeho plnenie

7.1.

Návrh rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2023 schválila Národná rada Slovenskej republiky uznesením č. 1866 z 30. novembra 2022. Schválený rozpočet Sociálnej poisťovne na rok 2023 (ďalej len „schválený rozpočet na rok 2023“) je zostavený v podmienkach zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení účinných k termínu spracovávanía materiálu. V schválenom rozpočte na rok 2023 boli v plnom rozsahu zapracované Ministerstvom financií Slovenskej republiky navrhované limity príjmov a výdavkov Sociálnej poisťovne.

Sociálna poisťovňa v schválenom rozpočte na rok 2023 predpokladala zdroje celkom 11 900,7 mil. eur, výdavky 11 079,4 mil. eur a bilančný rozdiel celkom 821,3 mil. eur. V zdrojoch na rok 2023 nebol zapracovaný transfer finančných prostriedkov zo Štátneho rozpočtu SR (ŠR SR). V schválenom rozpočte na rok 2023 bolo zapracované zvýšenie dôchodkových dávok od 1. januára 2023 o 11,8 % a zvýšenie úrazových dávok o 10,9 % od 1. januára 2023.

Príjmy Sociálnej poisťovne v roku 2023 (bez prevodu z minulých rokov) dosiahli výšku 11 747,8 mil. eur, čo predstavuje plnenie schváleného rozpočtu na rok 2023 vo výške 10 760,3 mil. eur, teda 109,18 %. Oproti schválenému rozpočtu na rok 2023 boli príjmy poisťovne vyššie o 987,5 mil. eur. Sociálnej poisťovni bol v roku 2023 poskytnutý transfer finančných prostriedkov zo ŠR SR vo výške 1 160 mil. eur.

Zdroje Sociálnej poisťovne, vrátane prevodu prostriedkov z minulého roka (v súlade s návrhom účtovnej závierky Sociálnej poisťovne za rok 2022), k 31. decembru 2023

predstavovali 12 798,7 mil. eur.

Výdavky (náklady) Sociálnej poisťovne v roku 2023 dosiahli výšku 11 954 mil. eur, čo je 107,89 %-né plnenie schváleného rozpočtu na rok 2023 vo výške 11 079,5 mil. eur. V porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2023 boli vyššie o 874,5 mil. eur. Najvyšší percentuálny podiel (86,33 %) na celkových výdavkoch predstavujú výdavky z dôchodkového poistenia (10 319,8 mil. eur). Tieto boli vyššie v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2023 o 979,9 mil. eur. Súčasťou výdavkov na dôchodkové dávky v roku 2023 je aj mimoriadne zvýšenie dôchodkov od 1. júla 2023 v zmysle §82 a § 293fzc zákona o sociálnom poistení (tzv. „valorizácia“ o 10,6 %) vo výške 522,3 mil. eur a výplata rodičovského dôchodku v sume 286,1 mil. eur.

Z porovnania príjmov a výdavkov vyplýva bilančný rozdiel v bežnom roku v sume -206,2 mil. eur. Hospodárenie Sociálnej poisťovne k 31. decembru 2023 (vrátane prevodu z minulých rokov) skončilo bilančným rozdielom 844,7 mil. eur, čo bolo viac o 23,5 mil. eur oproti schválenému rozpočtu na rok 2023.

Hospodárenie Sociálnej poisťovne bolo v roku 2023 ovplyvňované deficitným hospodárením v základnom fonde nemocenského poistenia a v základnom fonde starobného poistenia. Deficit v základnom fonde nemocenského poistenia v roku 2023 bol riešený použitím prostriedkov z rezervného fondu solidarity v sume 70 mil. eur v zmysle § 167 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Vzniknutý deficit v základnom fonde starobného poistenia bol k 31. decembru 2023 riešený použitím prostriedkov z rezervného fondu solidarity v sume 1 510 mil. eur v zmysle § 167 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a presunom finančných prostriedkov v sume 1 387 mil. eur v zmysle § 122 ods. 4 písm. g) a § 123 ods. 2 písm. b) bod 6 zákona o sociálnom poistení.

Na hospodárenie Sociálnej poisťovne má od roku 2005 výrazný vplyv existencia starobného dôchodkového sporenia (SDS). Sociálna poisťovňa v roku 2023 vybrala príspevky na SDS vo výške 1 208,5 mil. eur a postúpila príspevky na SDS dôchodkovým správcovským spoločnostiam v sume 1 235,5 mil. eur, z toho zo základného fondu garančného poistenia uhradila príspevky vo výške 30 mil. eur).

Správny fond

7.2.

Správny fond Sociálnej poisťovne bol v roku 2023 vytvorený celkom vo výške 258,3 mil. eur, v tom:

- vo výške 2,4 % z poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistenie v nezamestnanosti, z poistného do rezervného fondu solidarity, z poistného na financovanie podpory v čase skrátenej práce a z odplaty za postúpenú pohľadávku na poistnom na nemocenské poistenie, na poistnom na dôchodkové poistenie, na poistnom na úrazové poistenie, na poistnom na garančné poistenie, na poistnom na poistenie v nezamestnanosti, a na poistnom do rezervného fondu solidarity v sume 252,9 mil. eur,
- vo výške 0,25 % z vybraných príspevkov na SDS a z príspevkov na SDS od zamestnávateľa po uplynutí 60 dní v sume 3,0 mil. eur,
- z ostatných príjmov v zmysle zákona o sociálnom poistení v sume 2,4 mil. eur.

V rozpočte výdavkov (nákladov) správneho fondu v roku 2023 sa predpokladalo použitie prostriedkov správneho fondu v sume 242,8 mil. eur. Skutočné čerpanie výdavkov (nákladov) Sociálnej poisťovne v roku 2023 bolo vo výške 239,9 mil. eur. Podiel bežných výdavkov

(nákladov) v sume 233,2 mil. eur na celkových použitých prostriedkoch správneho fondu 239,9 mil. eur za rok 2023 bol 97,21 %. Na celkovom plnení upraveného rozpočtu správneho fondu za rok 2023 sa podieľali osobné náklady vo výške 164,0 mil. eur.

Použitie finančných prostriedkov správneho fondu v roku 2023 je uvedené v nasledujúcom prehľade:

v mil. eur

Ukazovateľ	Rozpis rozpočtu na rok 2023	Rozpis rozpočtu na rok 2023 po úpravách	Skutočnosť za rok 2023	% plnenia 3/2
a	1	2	3	4
Bežné výdavky, v tom:	216,4	235,8	233,2	98,9
- mzdy	112,0	113,2	113,2	100,0
- poistné a príspevok do poisťovní	43,1	42,9	42,9	100,0
- tovary a služby	56,4	73,9	71,6	96,9
- bežné transfery	4,9	5,8	5,5	94,8
Kapitálové výdavky, v tom:	3,3	7,0	6,7	95,7
- všeobecné investície	1,3	1,7	1,4	82,4
- výdavky na informačno-komunikačné technológie	2,0	5,3	5,3	100,0
Spolu použitie správneho fondu	219,7	242,8	239,9	98,8

Výber poistného

7.3.

Pri financovaní sociálneho poistenia je výber poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) jednou z rozhodujúcich činností Sociálnej poisťovne. Ukazovateľ úspešnosti výberu poistného vyjadruje platobnú disciplínu právnických osôb a fyzických osôb ako odvádzateľov poistného voči Sociálnej poisťovni. Zároveň vyjadruje aj úroveň komunikácie pobočiek Sociálnej poisťovne s odvádzateľmi poistného a kvalitu ich práce s pohľadávkami súvisiacimi s nezaplateným poistným. Ukazovateľ úspešnosti výberu poistného Sociálnou poisťovňou bol za obdobie január až december 2023 na úrovni 98,54 %.

Rozhodovacia činnosť pobočiek Sociálnej poisťovne podľa § 178 ods. 1 písm. a) prvého, ôsmeho a deviateho bodu zákona o sociálnom poistení vo veciach poistného, penále, pokút a vo veci vzniku, resp. zániku sociálneho poistenia je jednou z činností podporujúcich udržanie a posilnenie platobnej disciplíny odvádzateľov poistného.

V roku 2023 pobočky vydali v uvedenej oblasti celkom 205 040 rozhodnutí.

Rozhodnutia boli vydané vo veci	Počet rozhodnutí
poistného a penále zamestnávateľovi, SZČO (r. 1991 – 2003)	186
poistného dobrovoľne poistenej fyzickej osobe (NP, DP, PvN) (r. 2004 – 2023)	984

penále dobrovoľne poistenej fyzickej osobe (NP, DP, PvN) (r. 2004 – 2023)	1 598
poistného zamestnávateľovi (r. 2004 - 2023)	55 095
poistného SZČO (r. 2004 - 2023)	36 334
penále zamestnávateľovi (r. 2004 - 2023)	25 261
penále SZČO (r. 2004 - 2023)	59 033
poistného a príspevkov na poistenie v nezamestnanosti vrátane penále	1
pokuty zamestnávateľovi, SZČO a DPO	9 454
účasti na NP a DZ, resp. od 1.1.2004 vydané vo veci vzniku, prerušenia a zániku sociálneho poistenia	5 106
rozhodnutia vydané v zmysle § 217 ods. 1 - (autoremedúra)	825
iné rozhodnutia (prerušenie konania, zastavenie konania, obnova konania, vrátenie poistného...)	11 163
Spolu	205 040

V roku 2023 zamestnanci oddelenia poistných vzťahov a poistného vybavili vyše 1 642 žiadostí pobočiek, klientov, softwérových spoločností a iných útvarov Sociálnej poisťovne, o poskytnutie metodickej a poradenskej činnosti. Oddelenie poistných vzťahov a poistného okrem toho v roku 2023 implementovalo viacero noviel zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení z agendy poistného (**najmä zmeny pri vzniku dôchodkového poistenia, uplatňovaní odvodovej odpočítateľnej položky a vymeriavacom základe pri práci na dohodu, splatnosti poistného, povinnosť evidencie analytických údajov zamestnávateľmi, vylúčenie povinnosti platiť poistné, zavedenie novej kategórie poistencov štátu, odpustenie penále – generálny pardon 2023, poskytovanie štátnej pomoci potravinárom**).

V roku 2023 bolo spracovaných vyše 723 žiadostí o poskytnutie súčinnosti. Na základe uvedených žiadostí boli poskytnuté údaje z informačného systému Sociálnej poisťovne orgánom verejnej moci oddelením poistných vzťahov a poistného. Okrem uvedených žiadostí boli ďalšie žiadosti postúpené miestne a vecne príslušným pobočkám Sociálnej poisťovne na priame vybavenie.

V roku 2023 bolo Sociálnej poisťovni, ústredie doručených 42 447 žiadostí o určenie uplatniteľnej legislatívy a pobočkám Sociálnej poisťovne bolo doručených 96 727 žiadostí o vystavenie prenosných dokumentov A1 z dôvodu vyslania. Spolu bolo v roku 2023 Sociálnej poisťovni doručených 139 174 žiadostí, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2022 nárast o 11 603 žiadostí.

Zamestnanci Sociálnej poisťovne, ústredie, v roku 2023 vystavili 37 998 prenosných dokumentov A1 a zamestnanci pobočiek Sociálnej poisťovne vystavili 94 928 prenosných dokumentov A1 z dôvodu vyslania. Spolu zamestnanci Sociálnej poisťovne vystavili 132 926 prenosných dokumentov A1. Žiadosti o určenie uplatniteľnej legislatívy, ktoré neboli vybavené vystavením prenosného dokumentu A1, boli vybavené listom.

V roku 2023 bolo Sociálnej poisťovni, ústredie, doručených 271 328 dokumentov za oblasť uplatniteľnej legislatívy v rámci Elektronickej výmeny dát o sociálnom zabezpečení (EESSI) a pobočkám Sociálnej poisťovne bolo doručených 33 319 dokumentov za oblasť uplatniteľnej

legislatívy. Spolu bolo v roku 2023 Sociálnej poisťovni doručených a spracovaných 304 647 dokumentov za oblasť uplatniteľnej legislatívy, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2022 nárast o 139 273 dokumentov za oblasť uplatniteľnej legislatívy.

Zamestnanci Sociálnej poisťovne, ústredie v roku 2023 zaslali 41 301 dokumentov za oblasť uplatniteľnej legislatívy v rámci elektronickej výmeny dát o sociálnom zabezpečení (EESSI) a zamestnanci pobočiek Sociálnej poisťovne 97 344 dokumentov za oblasť uplatniteľnej legislatívy.

Zamestnanci oddelenia koordinácie medzinárodných poistných vzťahov sa v priebehu roka 2023 zúčastňovali na činnosti Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia, pričom pod ich vedením sa bude realizovať činnosť Ad Hoc skupiny pre revíziu a aktualizáciu praktickej príručky o uplatniteľných právnych predpisoch. Naďalej participovali na činnosti Ad Hoc skupiny pre uplatniteľnú legislatívu a na činnosti Zmierovacieho a spolupracujúceho výboru. Zároveň sa zúčastňujú na projekte DC4EU spolufinancovaného Európskou komisiou, ktorého výsledkom má byť funkcionálna zasielania prenosného dokumentu A1 do elektronickej peňaženky v mobile. Zamestnanci oddelenia koordinácie medzinárodných poistných vzťahov sa zapájali do činnosti Európskeho orgánu práce, konkrétne sa zúčastnili na spoločnej inšpekcii francúzskych a slovenských inštitúcií vo Francúzsku, workshopu o vysielaní štátnych príslušníkov tretích krajín a workshopu vysielanie 360.

Vo veciach poistného, penále a účasti na poistení bolo v roku 2023 doručených druhostupňovému orgánu 688 odvolaní a na správne súdy bolo podaných 39 správnych žalôb. Bolo vydaných 904 druhostupňových rozhodnutí. Druhostupňový orgán v rámci odvolacieho konania potvrdil 484 rozhodnutí a 197 rozhodnutí bolo zmenených, zrušených alebo zrušených a vrátených na nové konanie. Na správnych súdoch bolo ukončených 95 súdnych sporov a na Najvyššom správnom súde bolo ukončených 55 súdnych sporov. Proti rozsudkom krajských súdov bolo v roku 2023 účastníkmi konania podaných 48 kasačných sťažností a Sociálna poisťovňa podala 10 kasačných sťažností.

Najčastejšími dôvodmi podávaných odvolaní bol najmä nesúhlas s výškou predpísanej sumy poistného/penále/pokút, namietanie statusu samostatne zárobkovo činnnej osoby povinnej platiť odvody a finančné, resp. zdravotné ťažkosti. Najčastejšími dôvodmi podávaných správnych žalôb bolo namietanie statusu samostatne zárobkovo činnnej osoby, výpočet predpísanej sumy poistného/penále, premlčanie, uplatňovanie pohľadávok Sociálnej poisťovne v reštrukturalizačnom konaní a konkurze, namietanie, že Sociálna poisťovňa nebola oprávnená rozhodovať o uplatniteľnej legislatíve a nepreukázala existenciu dohody, ktorou bola uplatniteľná legislatíva určená.

Pre zamestnancov útvarov poistného pobočiek organizovalo oddelenie poistných vzťahov a poistného spolu s odborom správy aplikácií poistného a pohľadávok 12 školení, ktorých cieľom bolo komplexne oboznámiť zamestnancov na pobočkách s novelami zákona o sociálnom poistení spadajúcich pod oblasť výberu poistného, ako aj usmerniť pobočky s technickým nastavením a postupmi, ktoré museli pri svojej činnosti aplikovať.

Špeciálne bolo organizovaných 6 školení v súvislosti s novelou zákona o sociálnom poistení, upravujúcou odvodovú úľavu pre potravinárov, keďže pobočky museli byť v pomerne krátkom čase oboznámené s mechanizmom a pravidlami poskytovania štátnej pomoci, jednak podľa zákona o štátnej pomoci a jednak podľa právnych predpisov EÚ.

Správa a vymáhanie pohľadávok

7.4.

Pohľadávky podľa § 148 zákona o sociálnom poistení (ďalej len pohľadávky) evidované k 31. decembru 2023 **dosiahli výšku 974 720,3 tis. eur** a oproti stavu k 31. decembru 2022 sa zvýšili o 168 012,7 tis. eur. Z celkového stavu pohľadávok predstavujú pohľadávky na poistnom na základe rozhodnutia o predpísaní poistného 640 811,8 tis. eur (65,7%) a pohľadávky na penále 114 783,5 tis. eur (11,8%), ostatné pohľadávky 26 517,5 tis. eur (2,7%) a nepredpísané pohľadávky 192 607,4 tis. eur (19,8%). Pohľadávky poisťovne na poistnom a príspevkoch na SDS podľa druhov pohľadávok sú uvedené v prílohe č. 6.

Vývoj pohľadávok Sociálnej poisťovne ovplyvnil aj tvorbu opravných položiek k pohľadávkam. Podľa stavu k 1. januáru 2023 boli 377 744,1 tis. eur a k 31. decembru 2023 predstavovali sumu 451 592,5 tis. eur (Príloha č.7).

Z celkovej výšky pohľadávok bolo k 31. decembru 2023 uplatnených niektorým v súlade so zákonom využívaných spôsobov vymáhania 28,7 %. To predstavuje celkovú uplatnenú sumu 279 712,1 tis. eur.

Najväčší objem pohľadávok bol k 31.12.2023 uplatnený v správnom výkone 212 173,3 tis. eur, čo predstavuje 21,8 % z celkových pohľadávok.

V konaní o povolenie splátok dlžných súm bolo vydaných 4 080 rozhodnutí v objeme 15 068,5 tis. eur, z ktorých v priebehu roka 2023 bolo uhradených 3 540,9 tis. eur.

V roku 2023 bolo uplatnených 86 202 správnych výkonov. Výška pohľadávok uplatnených v správnom výkone predstavuje sumu 110 508,5 tis. eur, akceptované úhrady boli v objeme 54 778,5 tis. eur, úspešnosť k 31. decembru 2023 predstavuje 49,6 %, oproti roku 2022 sa úspešnosť zvýšila o 5,9 %.

Pri podozrení zo spáchania trestných činov skrátene, neodvedenia a nezaplatenia poistného Sociálna poisťovňa podáva trestné oznámenia. V roku 2023 bolo podaných 5 312 oznámení o podozrení zo spáchania vyššie uvedených trestných činov. Tieto podania sa týkali 4 672 odvádzateľov poistného.

Poisťovňa v roku 2023 prijala úhrady na predpísané a vymáhané pohľadávky vo výške 248 282 tis. eur.

Nevymáhané predpísané pohľadávky voči sledovaným zdravotníckym zariadeniam v pôsobnosti

MZ SR a transformovaným zdravotníckym zariadeniam eviduje poisťovňa v objeme 415 525,6 tis. eur (42,6%).

Štruktúra pohľadávok podľa najvýznamnejších spôsobov vymáhania v tis. eur je uvedená v nasledovnom prehľade.

Stav pohľadávok poisťovne podľa spôsobov vymáhania je uvedený v prílohe č. 8.

pohľadávky spolu k 31.12.2023	974 720,3	Podiel
Správny výkon	212 173,3	21,8%
Konkurzy	44 486,9	4,6%
Vyrovnanie reštrukturalizácia	4 340,9	0,4%
Likvidácia	2 619,7	0,3%
Dedičské konanie	4 953,7	0,5%

Exekúcie	4 906,9	0,5%
Povolené splátky dlžných súm	5 242,6	0,5%
Iné spôsoby vymáhania	988,1	0,1%
Okrem vymáhaných pohľadávok eviduje Sociálna poisťovňa		
V celkových pohľadávkach:		
Pohľadávky pred začatím vymáhania:	373 921,6	38,3%
z toho pohľadávky voči zdravotníckym zariadeniam - nevymáhané (poistné+penále)	350 780,3	36,0%
Pohľadávky po ukončení vymáhania	128 479,1	13,2%
pohľadávky na poistnom na základe výkazu, prihlášky evidované v účtovníctve	192 607,4	19,8%
Z toho:		
pohľadávky na poistnom v nezamestnanosti evidovaných voči krajinám EÚ	48 355,1	5,0%
pohľadávky na poistnom - štát (§128)	-4 291,3	-0,4%

V roku 2023 Sociálna poisťovňa odpísala z účtovnej a operatívnej evidencie pohľadávky v celkovej výške 42 425,0 tis. eur podľa § 150 a 151 zákona o sociálnom poistení.

Verejné obstarávanie

7.5.

Sociálna poisťovňa podľa § 7 ods.1 písm. d) zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o VO“) napĺňa definičné znaky verejného obstarávateľa.

Pri zadávaní zákaziek postupuje Sociálna poisťovňa v zmysle pravidiel a postupov stanovených v zákone o verejnom obstarávaní, ako aj vo vnútorných predpisoch.

V roku 2023 boli prostredníctvom odboru verejného obstarávania postupmi a pravidlami v zmysle zákona o verejnom obstarávaní realizované zákazky (vrátane jednotlivých samostatných častí zákaziek) v nasledovnom rozsahu:

- a) Počet realizovaných zákaziek z pohľadu druhu:
- Tovary 36
 - Služby 107
 - Stavebné práce 12
- b) Počet realizovaných zákaziek z pohľadu finančného limitu:
- Nadlimitné zákazky 37
 - Podlimitné zákazky 7
 - Zákazky s nízkou hodnotou 110
- c) Počet realizovaných zákaziek z pohľadu zdroja finančných prostriedkov:
- Správny fond 152
 - Bežné výdavky 134
 - Kapitálové výdavky 21

d) Celkový finančný objem uzatvorených zmlúv a objednávok v eur bez DPH :

• Predpokladaná hodnota ukončených zákaziek	79 330 643,46
• Zmluvná hodnota ukončených zákaziek	31 970 411,83
• Hodnota uzatvorených objednávok	713 451,91

8. Prevádzkovo-technická činnosť

Investičný rozvoj a prevádzka

8.1.

V súlade s plánom Investičných aktivít v roku 2023 v rámci finančných limitov vyčlenených na kapitálové výdavky sa podarilo zrealizovať, zmluvne uzavrieť a úspešne ukončiť 23 investičných akcií, ďalšie dve sú zazmluvnené a prebieha ich realizácia.

V oblasti stavebných a strojných investícií boli vyčerpané finančné prostriedky vo výške 1 417 280,40 eur (čo znamená oproti pôvodne navrhovanému rozpočtu 1,3 mil eur plnenie na úrovni 109,5 %).

Finančné prostriedky Sociálna poisťovňa vynaložila na zlepšenie existujúceho stavebno-technického stavu budov a generálne rekonštrukcie vyhradených technických zariadení vo vlastníctve Sociálnej poisťovne, zvýšenie ich úžitkových vlastností, dosahovanie úspor v ich prevádzke a spotrebe energií, ako aj na zlepšovanie prístupu klientov k službám Sociálnej poisťovne a pracovných podmienok zamestnancov.

V oblasti údržby sa v roku 2023 vymaľovala plocha 92 155,34 m² kancelárskych priestorov a chodieb na ústredí a pobočkách, čo z celkového požadovaného množstva predstavuje 46,61 % pre ústredie a 56,44 % pre pobočky. Súčasne sa položili nové koberce na ploche 12 925,06 m² na ústredí a pobočkách, čo z celkového požadovaného množstva predstavuje 31,84 % pre ústredie a 63,89 % pre pobočky.

Bezpečnosť

8.2.

Bezpečnostné opatrenia Sociálna poisťovňa v roku 2023 zabezpečovala v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarmi, ochrany životného prostredia, fyzickej bezpečnosti, krízového riadenia, civilnej ochrany a hospodárskej mobilizácie. V spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky aj na úseku krízového manažmentu.

V oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci Sociálna poisťovňa v roku 2023 venovala pozornosť pracovnému prostrediu a pracovným podmienkam v súlade so všeobecne záväznými a vnútornými predpismi. V priebehu hodnoteného obdobia nebol zaznamenaný, ani nahlásený výskyt vzniku choroby z povolania, havária, alebo porucha technických zariadení väčšieho rozsahu.

V oblasti ochrany pred požiarmi sa Sociálna poisťovňa v roku 2023 zamerala najmä na prevenciu. Pri výkone protipožiarnych kontrol neboli zistené nedostatky, ktoré by boli príčinou na vznik požiaru. V roku 2023 nebol evidovaný v objektoch Sociálnej poisťovne žiadny požiar.

V oblasti ochrany životného prostredia v podmienkach Sociálnej poisťovne bola v roku 2023 venovaná metodická a podporná činnosť pobočkám Sociálnej poisťovne na úseku odpadového

hospodárstva, spolupráci pri kontrolách a miestnych ohliadkach štátnymi orgánmi odpadového hospodárstva, spracovanie podkladov/dokumentácie pred a po odbere odpadov a spracovanie príslušnej evidencie a hlásení o odpadoch.

Požadovaná úroveň v oblasti fyzickej bezpečnosti Sociálna poisťovňa v roku 2023 dosahovala kombináciou organizačných a režimových opatrení, technickou ochranou a fyzickou ochranou. Objekty v správe Sociálnej poisťovne zabezpečila kombináciou technických prostriedkov a vlastnej ochrany.

V oblasti krízového riadenia, civilnej ochrany a hospodárskej mobilizácie v spolupráci s odborom krízového manažmentu a bezpečnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky odbor bezpečnosti zabezpečoval a realizoval úlohy na úseku krízového manažmentu.

V priebehu hodnoteného obdobia nebol zaznamenaný, ani nahlásený bezpečnostný incident väčšieho rozsahu, ktorý by ohrozil bezpečnosť a fungovanie Sociálnej poisťovne.

Kybernetická bezpečnosť

8.3.

Kybernetická bezpečnosť je neoddeliteľnou a hlavne stále „živou“ súčasťou nielen súkromného, ale hlavne pracovného prostredia, a to každej inštitúcie, Sociálnu poisťovňu nevynímajúc.

Vedenie Sociálnej poisťovne si tento fakt plne uvedomuje, a tak ako v predchádzajúcich rokoch, tak aj v roku 2023 plne podporovalo všetky procesy, činnosti, požiadavky a kroky, aby ochránilo aktíva, systémy, infraštruktúru a informácie, ktoré má inštitúcia vo svojej správe.

Kybernetická bezpečnosť bola, je a bude v Sociálnej poisťovni plnohodnotným, nenahraditeľným prvkom, ktorý sa aj v roku 2023 aktívne podieľal na definovaní procesov a eliminovaní možných prípadných rizík pri zabezpečovaní projektov, ktoré vznikali počas celého roku.

Tím zodpovedný za kybernetickú bezpečnosť sa aktívne venoval nielen reaktívnej činnosti, ktorá spočívala v ochrane celej infraštruktúry Sociálnej poisťovne pred rôznymi formami kybernetických útokov, ale vykonával aj proaktívnu činnosť, a to formou implementácie bezpečnostných prvkov v rámci celej infraštruktúry Sociálnej poisťovne.

S proaktívnou činnosťou súviseli aj všetky vykonané školenia a konzultácie, ktoré v roku 2023 zabezpečil tím Sociálnej poisťovne zodpovedný za oblasť kybernetickej bezpečnosti pre všetkých zamestnancov inštitúcie, čím udržiaval a zvyšoval kybernetické povedomie.

Aby dokázala inštitúcia, akou je Sociálna poisťovňa odolávať každodenným hrozbám, rizikám a útokom v oblasti kybernetickej bezpečnosti, ktoré sa vyskytli aj v roku 2023, absolvoval aj tím kybernetickej bezpečnosti počas roku 2023 vzdelávania a zvyšovanie svojej odbornosti.

Sociálna poisťovňa považuje zaistenie primeranej úrovne kybernetickej a informačnej bezpečnosti za trvalú úlohu s najvyššou prioritou. Z tohto dôvodu vytvárala aj v roku 2023 primerané právne, organizačné, technické, materiálne aj finančné podmienky.

9. Informačný systém

Technické náležitosti

9.1.

S cieľom zlepšenia poskytovaných služieb a prevádzky informačných systémov Sociálna poisťovňa v roku 2023 pokračovala v obnove a zvýšení spoľahlivosti telekomunikačných systémov, v zabezpečení HW prostriedkov, v monitorovaní zariadení, ako i v posilnení rýchlosti služieb, manažovaní požiadaviek.

Výmena mainframe serverov a dodávka príslušnej hardvérovej a softvérovej infraštruktúry.

Informačný systém dôchodkového poistenia bol v minulosti prevádzkovaný na mainframe IBM zBC12 s operačným systémom z/OS 2.1. Online prístup k aplikáciám IS DP bol zabezpečený pomocou transakčného monitora CICS 5.2, ktorý bežal v troch prevádzkových, dvoch vývojových a jednej testovacej inštancii. Prístup do IS DP je poskytovaný vyše 2000 užívateľov (vyše 1000 na ústredí a rovnako vyše 1000 z pobočiek). Ochrana prístupu do systému a k jeho jednotlivým zdrojom je zabezpečovaná softwarovým produktom z/OS Security Server V2 (RACF). Funkcionalita IS DP je založená na súbore aplikačných programov v programovacom jazyku COBOL, pričom vyše 1000 programov zabezpečuje online transakcie a vyše 500 programov slúži pre dávkové spracovania. Uvedené programy sú vyvíjané v SP už vyše 30 rokov vlastnými programátorskými kapacitami a v ich vývoji sa naďalej pokračuje.

Údajová základňa IS DP bola uložená na diskovom poli HP XP7 v súboroch v štruktúrach PS a VSAM v rozsahu 400 GB ostrých dát a 1600 GB testovacích a záložných dát. IS DP je prístupný na základe zmlúv aj pre externé organizácie, ktorým poskytuje údaje z IS DP pomocou webových služieb nepretržite v režime 24x7.

Nový Mainframe z15 bol opticky, prostredníctvom prepojenia SAN sietí, prepojený so starým systémom BC12 z dôvodu migrácie dát a pre funkcionality "Cold backup" systému pre zabezpečenie vysokej dostupnosti v prípade výpadku primárneho mainframe systému počas implementácie. Oba systémy boli prepojené cez SAN infraštruktúru na produkčné diskové polia, tak aby boli vzájomne viditeľné.

Rovnaký mainframe bol umiestnený v druhej lokalite pre účely DR. V záložnej lokalite sú okrem mainframe servera umiestnené diskové polia rovnakého typu a rovnakej kapacity ako v primárnej lokalite. Prepojenie diskových polí s mainframe serverom zabezpečí samostatná SAN sieť prostredníctvom nových SAN prepínačov. Predmetom zákazky bolo aj zabezpečenie cenovej ochrany a platieb za skutočne spotrebovaný výkon prostredníctvom zadefinovaného subkapacitného nastavenia LPAR-ov na novom serveri mainframe. Mesačný prenájom zahŕňa samotné licencie aj ich podporu.

Pre ukladanie a spracovanie esenciálnych produkčných dát IS DP bežiacom v prostredí mainframe slúžia dve all-flash diskové polia - produkčné a záložné - kategórie high-end enterprise, vysoko integrované so z/OS a plne redundantné. Diskové polia umožňujú synchronnú replikáciu dát až do káblovej vzdialenosti 300 km pre prípad ďalšieho rozvoja. Užívateľská kapacita oboch primárnych diskových polí pre dáta z/OS je na úrovni 6 TiB s možnosťou ďalšieho rozširovania. Polia disponujú FC/FICON 16 x 32Gb SW konektivitou, z toho 8x pre host konektivitu a 8x pre synchronnú/asynchronnú replikáciu dát s možnosťou ďalšieho rozširovania.

Zálohovanie platformy z/OS je na báze virtuálnej páskovej knižnice TS7700 (VTL) a high-end páskovej knižnice TS4500, ktoré sú plne integrované so z/Os, diskovými poľami a mainframe. Systémové, ako aj aplikačné dáta v prostredí z/OS sú zálohované pomocou DFSMS príkazov/skriptov a politik na virtuálnu páskovú knižnicu (VTL), ku ktorej sú pomocou 16 Gb FC konektivity redundantne pripojené štyri páskové mechaniky typu Jaguar 6. Natívna kapacita jedného Jaguar 6 média je 20TB a dátová priepustnosť 400MB/s. Pásková knižnica TS4500 je nakonfigurovaná s 10 páskovými mechanikami IBM TS1160. Súčasťou dodávky je aj 600 kusov médií IBM 3592E a 10 čistiacich kaziet 3592.

Pripojenie k VTL TS7700T k IBM z15 T02 serveru je realizované dvoma 16Gb FICON portami, a TS7700 je plne integrovaná do DFSMS.

VTL vie hostiteľovi prezentovať emulované páskové jednotky a ukladať zálohované dáta na emulované páskové zväzky. Tieto zväzky sú uložené vo vyrovnávacej pamäti VTL na disku o veľkosti 20 TB a nie na fyzickom páskovom médiu. Táto disková cache sa nazýva sa Tape Volume Cache (TVC) a je chránená DRAID6. Emulácia je pre host systém a aplikácie úplne transparentná. Host vie vždy zapisovať a čítať z virtuálnych páskových jednotiek.

Celý projekt pozostával z troch fáz:

1. Fáza – Fyzická inštalácia a základná konfigurácia HW v primárnej a DR lokalite.
2. Fáza - Migrácia existujúceho prostredia do nového prostredia v primárnej lokalite.
3. Fáza – Implementácia DR.

Novinkou je vybudovanie funkčného a stabilného Disaster Recovery (DR) prostredia pre synchronnú replikáciu dát. DR prostredie pozostáva:

- z dvoch mainframe serverov v dvoch oddelených lokalitách,
- z diskových polí, ktoré budú synchronne zrkadlené medzi dvoma lokalitami,
- zo sieťových LAN a SAN komponentov,
- z licencovaného software pre mainframe v záložnej lokalite výlučne pre účely DR.

Zmeny programového vybavenia

9.2. Na podporu výkonu dôchodkového poistenia boli v roku 2023 Sociálnou poisťovňou pripravené nové alebo upravené existujúce aplikačné programové vybavenia:

V rámci informačného systému dôchodkového poistenia (IS DP):

- úprava výpočtu/zmenového výpočtu a súbehu dôchodkov v súvislosti s valorizáciou od 1. januára 2023,
- zapracovanie zníženia sumy dôchodku za obdobie účasti na starobnom dôchodkovom sporení,
- zapracovanie dôchodkovej hodnoty na rok 2023,
- zapracovanie všeobecného vymeriavacieho základu za rok 2022,
- zapracovanie zvýšenia starobného dôchodku od 1. januára 2023 za obdobie dôchodkového poistenia získané po splnení podmienok nároku na starobný dôchodok,
- úprava sumy životného minima od 1. júla 2023 v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,

- prepočet zrážok z dôchodkových dávok z dôvodu zmeny životného minima od 1. júla 2023 v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,
- určenie a zabezpečenie výplaty 13. dôchodku (november 2023 a december 2023).

V rámci administratívneho informačného systému dôchodkového poistenia (AIS DP):

- APV eELDP:
 - úprava funkcionality,
 - na účely informačno – poradenskej činnosti „P – Vyhотовovanie eELDP k proaktívnej IPČ“,
 - na účely kontroly doručených eELDP,
 - manuálne spustenie kontroly eELDP prijatého od zamestnávateľa,
 - úprava funkcionality vyhotovovania evidenčných listov dôchodkového poistenia (eELDP) samostatne zárobkovo činných osôb (SZČO), ktorým bola odpísaná pohľadávka podľa § 151 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.
 - kontrola súladu prijatého eELDP:
 - spôsob vyhotovovania eELDP za obdobie po 31. máji 2022
 - spôsob vyhotovovania eELDP za obdobie pred 1. júnom 2022.
- APV optický archivačný systém(APV OAS)/APV NUS:
 - spracovanie sumy dôchodku v APV NUS s prenosom do APV eLL:
 - výpočet sumy dôchodku S, PS alebo I, ak po 31. decembri 2022 vznikol nárok/bol priznaný dôchodok podľa právnych predpisov ČR,
 - automatický presun údajov o všetkých zapísaných nárokoch z komplexného spracovania APV NUS do APV eLL,
 - rozšírenie funkcionality:
 - tlačidlo „Uložiť dokumenty“,
 - záložka v OASe .
- APV Žiadosť o dôchodok (APV ŽoD):
 - zabezpečenie automatickej aktualizácie číselníka PSČ a pôšt v APV ŽoD a NUS na mesačnej báze,
 - webservice medzi APV DV a UDV v rámci EKP a to tak, aby na základe dopytu zo strany UDV bolo možné v požiadavke zaslať aj detailné údaje na určenie zníženého počtu rokov na základe záznamov o prac. kategóriách.
- APV elektronické likvidačné listy (APV eLL):
 - odosielanie správ na integračné rozhranie IS PMDD z IS APV eLL na identifikáciu poznačenia výplaty dávky s nasledovnými informáciami: identifikačné číslo (jedenásť miestne R.Č.), druh priznaného dôchodku, dátum prvej pravidelnej výplaty dôchodku, dátum realizácie doplatku, obdobie doplatku od – do, spôsob výplaty, ktorý je v systéme APV eLL evidovaný,
 - úprava voľby „Spracovanie APV eLL - zápis - úmrtie poberateľa“ tak, aby umožnil vykonať zápis o vrátení jednorazového doplatku – valorizačného doplatku,
 - prepojenie s elektronickým účtom poistenca (EUP),
 - rozšírenie potvrdenia tak, aby zamestnancovi cez voľbu „Vyhotovenie potvrdení o dôchodkových dávkach“ bolo vyhotovené potvrdenie (DP_1, DP_2, DP_3, DP_4) aj s doplnenými údajmi,

- automatizácia vyhotovovania denného súboru jednorazových tuzemských platieb, vrátane poznačenia informácií o poukázaných jednorazových platbách do systému elektronických likvidačných listov,
- možnosť označenia odložených platieb na denný výber jednorazových tuzemských platieb,
- denný výber jednorazových tuzemských platieb zo záznamov n APV a eLL listoch s kódom evidencie,
- evidencia zmeny sumy nároku RDJ pre hromadné spracovanie,
- evidencia jednorazovej platby RDJ – v súvislosti s valorizáciou dôchodkových dávok od 1.7.2023,
- úprava funkcionality správneho určenia dôchodkového veku poistencom narodených po 31. decembri 1966,
- úprava funkcionality o nový typ hromadného spracovania „Hromadné spracovanie z dôvodu z výšenia dôchodku na sumu minimálneho dôchodku (MINDO).
- APV exekučné zrážky (APV EZ):
 - funkcionality APV EZ upraviť tak, aby bolo možné nesprávnym príkazom SV priradiť stav „nespracovateľný“, možnosť priradenia tohto stavu bude mať len rola „Vedúci referent APVEZ“,
 - zapracovanie zmeny v príkaze na začatie exekúcie, exekučnom príkaze, upustení od exekúcie,
 - zobrazovanie príkazu na začatie exekúcie, exekučného príkazu, upustenia od exekúcie pre zamestnancov SP pracujúcich v APV EZ s agendou exekučných zrážok v prehľadnejšej forme ako v XML,
 - zasielané príkazy so správneho výkonu:
 - pre povinných, ktorí nie sú poberateľmi dôchodkových dávok,
 - bez RČ, priezviska a mena povinného.
 - ak je vyplácaný sirotský dôchodok, ktorý nepatrí povinnému, na základe JDP poskytovať túto informáciu správneho výkonu,
 - upraviť funkcionality tak, aby bolo možné nesprávnym príkazom správny výkon priradiť stav „nespracovateľný“,
 - nový typ hromadného spracovania – prepočet zrážok z dôchodkových dávok (DD) od augusta 2023 so spätným výpočtom za júl 2023 [prepočet zrážok z DD z dôvodu zmeny sumy životného minima (ŽM) od 1. júla 2023 a z dôvodu zvýšenia DD od 1. júla 2023],
 - doplnenie číselníka – register inštitúcií aplikačného programového vybavenia EZ o nové typy súdov, Mestský súd a Správny súd.
- APV Pisáreň:
 - úpravu programu APV Pisáreň, tak aby ho bolo možné používať vo verziách prehliadača Microsoft Edge aktuálne používaných SP bez potreby zapnutého módu kompatibility pre IE9.

V oblasti starobného dôchodkového sporenia (SDS) boli realizované nasledovné zmeny programového vybavenia:

- nové aplikácie a úpravy existujúcich z dôvodu implementácie zmien a doplnení zákona 43/2004 Z.z. o starobnom dôchodkovom sporení (účinnosť od 1. mája 2023):

- nastavenie vzniku prvej účasti na starobnom dôchodkovom sporení pre fyzickú osobu, ktorej po 30. apríli 2023 vzniklo prvé dôchodkové poistenie a nedovršila 40 rokov (povinný sporiteľ),
- vyhotovenie informačného listu pre povinného sporiteľa,
- akceptácia zmluvy povinnému sporiteľovi,
- určenie DSS povinnému sporiteľovi, ak do 180 dní od vzniku prvej účasti neuzatvoril zmluvu so žiadnou dôchodkovou správcovskou spoločnosťou,
- evidencia oznámenia s prejavom vôle povinného sporiteľa nebyť zúčastnený na starobnom dôchodkovom sporení (výstup sporiteľa),
- vytvorenie xml oznámenia o zrušení zmluvy z dôvodu výstupu povinného sporiteľa,
- vytvorenie xml žiadosti o vrátenie príspevkov z dôvodu výstupu povinného sporiteľa,
- spracovanie xml dokumentu s informáciou o vrátení príspevkov z dôvodu výstupu povinného sporiteľa,
- generovanie príspevkov na starobné dôchodkové sporenie povinnému sporiteľovi,
- prehľad poistných vzťahov, príspevkov a zmlúv sporiteľov,
- úpravy vo viacerých aplikáciách z dôvodu implementácie schémy štátnej pomoci na zníženie odvodov zamestnávateľom v poľnohospodárstve a potravinárskom priemysle:
 - aktualizácia údajov prílohy mesačného výkazu poistného, predpisov a platieb poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie súvisiacich s poskytnutou štátnou pomocou,
 - generovanie príspevkov súvisiacich so spracovaním dobropisov z dôvodu zníženia sociálnych odvodov zamestnávateľom,
- úpravy sadzby povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie.

V oblasti podporných častí informačných systémov boli práce v roku 2023 v Centrálnom informačnom ponukovom systéme (CIPS) zamerané na:

- zadané nové požiadavky používateľov na:
 - zobrazovanie vyplácaných dôchodkov z cudziny a zo silových rezortov evidovaných k žiadosti o výplatu dôchodku z II. piliera do prehľadovej aplikácie,
 - označovanie procesných notifikácií pre referentov oddelenia DP a SDS pri evidovaní žiadostí o dôchodok z II. piliera v CIPS,
 - doplnkovú službu: Automatické denné poskytovanie údajov z DB CIPS pre oddelenie DP na zdieľané úložisko v SP,
 - zmenu frekvencie vybraných urgenčných notifikácií pre oddelenia DP.
- implementované zmeny vyplývajúce zo zmien legislatívy:
 - povinnosť kontroly v CIPS pred každým zápisom dátumu pokynu do žiadosti, napr. pri zápise vyplácaného dôchodku z I. piliera v aplikácii alebo Web Servisom v prípade, ak existuje prestupová zmluva. Ak IS SDS poskytne web servisom údaje o účinnej prestupovej zmluve, tak CIPS zapíše údaje do spracovávanej žiadosti,
 - zapracovanie zmeny názvu DSS 365.life d. s. s., a. s. na KOOPERATIVA, d. s. s., a. s. a z toho vyplývajúce zmeny v dátach aktuálnych žiadostí, ponukových listov a dohôd, ktoré boli v procese spracovania v CIPS resp. v IS spisovania žiadostí o dôchodok z II. piliera,
 - zapracovanie zmeny názvu životnej poisťovne: Generali Poisťovňa, a. s. na Generali Poisťovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu a z toho vyplývajúce zmeny v dátach aktuálnych ponukových listov a zmlúv.

V oblasti informačného systému Jednotný výber poistného (IS JVP) sa do produkcie nasadzovali nasledovné aplikácie a úpravy:

- v súvislosti so schválenou novelou Generálny pardon 2023 boli zapracované úpravy v SAP Legacy aj v JVP, umožňujúce odpustenie penále,
- vytvorenie informačného systému pre výkon agendy Rodičovský dôchodok a s tým súvisiaca analýza Registra fyzických osôb (RFO), poskytovanie údajov z IS RD pre ďalšie zainteresované informačné systémy,
- úprava aplikácie Zmenový individuálny účet poistenca (ZIUP) pre možnosť generovania Prehľadu o obdobiach dôchodkového poistenia,
- zmena web servisových schém pre komunikáciu medzi SP a UPSVaR pre oblasť využitia Skrátenej práce- „Kurzarbeit“,
- vytvorenie funkcionality pre zadanie dátumu odoslania a dátumu doručenia do hromadne vstavených oznámení pre samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO),
- zmeny vo vylúčeníach od 1. januára 2023 a súvisiace zmeny v spracovaní otvorených, neukončených vylúčení, zapracovanie automatizovane vykonávanej úlohy (AVU) pre spúšťanie kontrol na prekryv vylúčení a prerušení, úprava funkcionality pri spracovávaní vylúčení pre nevyplatené materské (MAT),
- automatizovane vytváraná úloha pre import a spracovanie bankových výpisov,
- úprava rozhrania pre poskytovanie údajov z JVP na tvorbu kontrolných eELDP za fyzické osoby v právnom vzťahu na základe dohody o pracovnej činnosti na výkon sezónnej práce,
- zapracovanie zmeny notifikácií pre IS DP v závislosti od zdroja vzniku poistenia pre SZČO (živnostenské oprávnenie – ŽR SR, oprávnenie iného orgánu - OIO),
- vytvorenie šablón pre dve nové pokuty za nesplnenie odhlasovacej povinnosti poistenca štátu „Rehoľník“ a za neoznámenie odvodovej odpočítateľnej položky (OOP),
- zapracovanie nových dôvodov povolenia obnovy konania po uplynutí jedného roka,
- rozsiahle úpravy v IS JVP vyvolané schválenou novelou zákona s účinnosťou od 01.08.2023, vznikom novej skupiny zamestnávateľov „Potravínárov“, ktorí si uplatňujú odvodovú úľavu na zamestnancov,
- zmena výstupu NEPINET, ktorým sa zverejňujú dlžníci na webe, rozšírenie o odvádzateľov s chýbajúcimi mesačnými výkazmi, resp. chýbajúcim predpisom zahraničnej SZČO,
- doplnenie funkcionality v informačnom systéme RD pre určenie rodičovského dôchodku poberateľom invalidného výsluhového dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku k 1. júlu 2023,
- úpravy vo funkčnej časti pre vylúčenia s účinnosťou od 1. januára 2024,
- vytvorenie Modulu tlače, ktorý zabezpečuje realizáciu prepojenia jednotlivých agendových IS v rámci SP a riadenie procesu pre jednotlivé alternatívy tlače a doručovania výstupných dokumentov listinne aj elektronicky.

V oblasti informačného systému Elektronické komunikačné prostredie (IS EKP) sa do produkcie nasadzovali nasledovné aplikácie a úpravy:

- v súvislosti so schválenou novelou Generálny pardon 2023 boli zapracované úpravy v SAP Legacy aj v JVP, umožňujúce odpustenie penále,

- vytvorenie informačného systému pre výkon agendy Rodičovský dôchodok a s tým súvisiaca analýza Registra fyzických osôb (RFO), poskytovanie údajov z IS RD pre ďalšie zainteresované informačné systémy,
- úprava aplikácie Zmenový individuálny účet poistenca (ZIUP) pre možnosť generovania Prehľadu o obdobiach dôchodkového poistenia,
- zmena web servisových schém pre komunikáciu medzi SP a UPSVaR pre oblasť využitia Skrátenej práce- „Kurzarbeit“,
- vytvorenie funkcionality pre zadanie dátumu odoslania a dátumu doručenia do hromadne vstavených oznámení pre samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO),
- zmeny vo vylúčeníach od 1. januára 2023 a súvisiace zmeny v spracovaní otvorených, neukončených vylúčení, zapracovanie automatizovane vykonávanej úlohy (AVU) pre spúšťanie kontrol na prekryv vylúčení a prerušení, úprava funkcionality pri spracovávaní vylúčení pre nevyplatené materské (MAT),
- automatizovane vytváraná úloha pre import a spracovanie bankových výpisov,
- úprava rozhrania pre poskytovanie údajov z JVP na tvorbu kontrolných eELDP za fyzické osoby v právnom vzťahu na základe dohody o pracovnej činnosti na výkon sezónnej práce,
- zapracovanie zmeny notifikácií pre IS DP v závislosti od zdroja vzniku poistenia pre SZČO (živnostenské oprávnenie – ŽR SR, oprávnenie iného orgánu - OIO),
- vytvorenie šablón pre dve nové pokuty za nesplnenie odhlasovacej povinnosti poistenca štátu „Rehoľník“ a za neoznámenie odvodovej odpočítateľnej položky (OOP),
- zapracovanie nových dôvodov povolenia obnovy konania po uplynutí jedného roka,
- rozsiahle úpravy v IS JVP vyvolané schválenou novelou zákona s účinnosťou od 1. augusta 2023, vznikom novej skupiny zamestnávateľov „Potravinárov“, ktorí si uplatňujú odvodovú úľavu na zamestnancov,
- zmena výstupu NEPINET, ktorým sa zverejňujú dlžníci na webe, rozšírenie o odvádzateľov s chýbajúcimi mesačnými výkazmi, resp. chýbajúcim predpisom zahraničnej SZČO,
- doplnenie funkcionality v informačnom systéme RD pre určenie rodičovského dôchodku poberateľom invalidného výsluhového dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku k 1. júlu 2023,
- úpravy vo funkčnej časti pre vylúčenia s účinnosťou od 1. januára 2024,
- vytvorenie Modulu tlače, ktorý zabezpečuje realizáciu prepojenia jednotlivých agendových IS v rámci SP a riadenie procesu pre jednotlivé alternatívy tlače a doručovania výstupných dokumentov listinne aj elektronicky.

V oblasti informačného systému nemocenského poistenia a lekárskej posudkovej činnosti (IS NP a LPČ):

- Zabezpečenie nutných úprav IS NP a LPČ:

- implementácia úprav funkcionality IS NP a LPČ v súvislosti s výpoveďou zo zmluvy zo strany Slovenskej pošty a. s. o zabezpečení výplát v okresnom okruhu, spojených s výplátou nemocenských dávok len prostredníctvom poštového poukazu na výplatu (PPE), zavedenie nového typu platobného styku Poukaz E-HARMO,
- rozšírenie existujúceho prepojenia IS NP a LPČ na EUP vo veci zobrazovania údajov k ePN a prehľadu vyplatených nemocenských dávok,
- implementácia úprav IS NP a LPČ vyplývajúcich z produkčnej prevádzky ePN:

- optimalizácia spracovania ePN tak, aby sa ich čo najviac spracovalo automatizovane (úprava validačných mechanizmov),
 - implementácia úprav párovania registračných údajov tak, že sa registrácia vzniknutá po dátume predpokladaného skončenia ePN sa na ePN už nenapáruje,
 - implementácia funkcionality spracovania záznamov ePN doručených z NZIS v nesprávnom poradí tak, aby ich spracovanie neviazlo,
 - automatizované vytváranie/preevidovanie pokračujúcich ePN, DPN, resp. kombinácia,
 - implementácia možnosti zmeny registrácie aj vo vetve LPČ v prípade ak ide o registráciu s rovnakým IČR,
 - úprava logiky zaznamenávania dôvodov ePN na účely IS DAUP,
 - procesné spracovanie prijímania a spracovania kombinácie pap/e.PN,
 - doriešenie prípadov, ak je registrácia, na ktorej je ePN dodatočne stornovaná alebo spätne ukončená mimo obdobia ePN,
 - úprava práv k ePN,
 - úprava funkcionality KDLR v súvislosti s ePN,
 - Dashboard – nástroj na získanie prehľadu o doručovaných a spracovávaných ePN v záujme skorého odhalenia prípadných technických problémov pri toku a spracovaní ePN,
 - aktualizácia účtu PZS v EKP aj z generovaných ZZD tak, aby bol na potvrdení pre PZS uvedený vždy posledný účet, na ktorý prebehla úhrada zdravotných výkonov,
 - úpravy vo vzťahu k SES vo veci zobrazovania údajov k ePN,
 - implementácia úprav funkcionality IS NP a LPČ v súvislosti so zmenou rozhraní IS Štátnej pokladnice, týkajúcich sa dávkových platieb,
 - implementácia a sprístupnenie webovej služby materské pre účely rodičovského príspevku, poskytovanie zmenových dávok materské pre úrady práce,
 - implementácia spracovania žiadostí o ošetrovné z dôvodu uzavretia školského/predškolského zariadenia a vytvorenie nového formulára.
- **Implementácia legislatívnych zmien:**
- Implementácia legislatívnych zmien do IS NP a LPČ:
 - v súlade so zákonom č. 125/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s účinnosťou od 1. januára 2023, týkajúcich sa zavedenia a spracovania nového vylúčenia platiť poistné,
 - v súlade so zákonom č. 210/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s účinnosťou od 1. júla 2023, týkajúcich sa započítavania všetkých aktuálnych aj ukončených poistení do 270 dní nemocenského poistenia na účely nároku na nemocenské dávky,
 - v súlade so zákonom č. 273/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, s účinnosťou od 1. septembra 2023, súvisiacich s ukončením posúdenia nároku a výplatu pandemického ošetrovného,

- o v súlade so zákonom č. 273/2023 Z. z. s účinnosťou od 1. augusta 2023, ktorý zmenou prílohy č. 4 upravil percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pri jednotlivých zdravotných postihnutiach – úprava IS NP a LPČ vo funkcionalitách LPČ DP súvisiaca s úpravou elektronických viet, štatistickými zostavami a povinnosťou Sociálnej poisťovne posúdiť MPSVZČ do 31. júla 2025 pri určených KLP alebo v termíne určenom Sociálnou poisťovňou, ak ide o stavy trvalé (ex offo).

V oblasti informačného systému poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia (IS PvNGP):

- doplnenie funkcionalít súvisiacich s novým poistným vzťahom – dohoda o pracovnej činnosti na výkon sezónnej práce v súvislosti so zmenou zákona o sociálnom poistení v súlade so zákonom č. 248/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s účinnosťou od 1. januára 2023, implementácia nového typu platobného styku Poukaz E-HARMO, ktorý od 1. marca 2023 nahradil výplatu dávok prostredníctvom okresného okruhu (poštový okruh) do IS PvNGP, modul PvN v súvislosti so zmenou procesu zabezpečenia výplat dávok prostredníctvom Slovenskej pošty, a. s.,
 - implementácia integrácie IS PvNGP, modul PvN na Elektronický účet poistenca (EUP). Prenášané sú informácie o žiadosti o dávku v nezamestnanosti, stave jej konania, nároku na dávku a výške a výplate tejto dávky, vykonávaní zrážok z dávky, podpornom období a zmenách v tomto období a vo výške vypočítanej dávky, na účely prístupu dotknutých fyzických osôb k informáciám o dávke v nezamestnanosti a zároveň na účely implementácie projektu ŽS Strata a hľadanie zamestnania vyplývajúceho z Plánu obnovy a odolnosti SR,
 - implementácia nových typov vylúčení a prerušení vyplývajúcich z ePN,
 - implementácia úprav IS PvNGP v súvislosti s legislatívnou zmenou týkajúcou sa vylúčení povinnosti platiť poistné a obdobia bez vymeriavacích základov,
 - úprava funkcionality dávkových platieb v IS PvNGP vyplývajúca zo zmeny štruktúry súborov pre Štátnu pokladnicu,
 - implementácia najťažšieho BUC v rámci výmeny údajov o sociálnom zabezpečení prostredníctvom EESSI do produkčného prostredia, a to UB_BUC_04 Refundácia dávok v nezamestnanosti.
- **V informačnom systéme úrazového poistenia (IS UP) boli realizované nasledovné zmeny:**
- implementácia úprav, ktoré vyplynuli z aplikačnej praxe po zavedení spracovania ePN v IS DAUP súvisiacich s úrazovou dávkou (ePN z dôvodu choroby z povolania alebo pracovného úrazu),
 - mimoriadna valorizácia úrazových rent (UR) a pozostalostných UR (PUR) k 1. júlu 2023 a pravidelná valorizácia UR a PUR k 1. januáru 2024,
 - implementácia prvej a druhej etapy Procesného manažmentu nad dlhodobými dávkami sociálneho poistenia v rámci Sociálnej poisťovne (DP, ÚP), prostredníctvom ktorého bude zabezpečované sledovanie procesu od prijatia žiadosti až po rozhodnutie o dávke. Funkcionalita bude poskytovať konsolidovaný prehľad nad žiadosťami, ich pridelením a posúdením až po rozhodnutie pre viaceré agendy (aktuálne DP, UP),
 - portácia používateľského prostredia IS DAUP, ktorej cieľom je eliminovať riziko nepodporovaných technológií, aby sa systém nedostal do havarijného stavu. Keďže

spoločnosť Microsoft ukončila k 15. júnu 2022 podporu IE11, bola potrebná modernizácia UI (user interface) IS DAÚP. Obsahom portácie bol najmä samotný UI Framework, obrazovky používateľského rozhrania a následne implementácia konsolidovaných reportov, zostáv, štatistík a tlačí, podpora Edge a Chrome v aktuálnych verziách,

- rozšírenie existujúceho prepojenia IS DAUP a EUP vo veci zobrazovania konania o úrazových dávkach a ich vyplatení,
 - využitie existujúceho prepojenia medzi IS DAUP a IS JVP vo veci sprístupnenia databázy evidovaných zamestnávateľov na účely registrovania poistných udalostí – pracovných úrazov a chorôb z povolania,
 - implementácia systémovej podpory pre novú dávku vyplácanú Sociálnou poisťovňou – príspevok za prácu v obecnej polícii.
- **v Automatizovanom systéme správy registratúry (ASSR) boli prevedené uvedené zmeny:**
- realizácia vyradovacieho konania,
 - OverSi - funkcionality rozšírená o potvrdenia o dôchodkových dávkach II. pilier,
 - súčinnosti pri migrácii SharePointu,
 - Digitálna brána – eFormuláre pre digitálnu bránu,
 - autentifikácia špecializovaného portálu voči EKP.
 - poskytnutie informácie o nedoplatkoch prostredníctvom služby CSRU pre notársku komoru.

V oblasti informačného systému finančného riadenia (IS FR) boli v roku 2023 realizované nasledovné zmeny:

- generovanie nárokových kontingentov neprítomností na rok 2023 pre zamestnancov Sociálnej poisťovne,
- nový postup spracovania v systéme SAP pre zámennú zmluvu (predaj/kúpa budovy a pozemku) v moduloch SAP FI-AA (správa majetku), SAP FI (účtovníctvo), SAP PSM (rozpočet), SAP MM (materiálové hospodárstvo; dodávateľsko-odberateľský vzťah),
- rozšírenie funkcionality v module SAP FI o „Spracovanie požiadaviek ÚPSVR, ktorého výsledkom je zaevidovanie vzniku pohľadávky v IS SAP FI“ v súlade s aplikáciou § 10 ods. 1 písm. e) zákona č. 215/2021 Z. z. o podpore v čase skrátenej práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nastavenie webservisu Kurzarbeit, nastavenie predkontakčných číselníkov, nastavenie integračnej platformy SAP PI,
- auditné logovanie modulu SAP HR - logovanie prístupov k transakciám modulu SAP HR PA20, PA 30, PA 40 a reportom na základe požiadavky odboru bezpečnosti informačných systémov Sociálnej poisťovne,
- doplnenie, resp. priradenie zdrojov financovania vo FIN 1-12 pre FOND 161 s názvom MUSP; FINANČNÉ STREDISKO 80, NÁKLADOVÉ STREDISKO: N010800 v súlade so zákonom č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách, opatrením MF SR č. MF/017353/2017-352 v znení neskorších opatrení,
- závierkové práce za rok 2022 a prechod systému finančného riadenia do roku 2023 v moduloch SAP,
- úprava obsahu súborov vo formáte .csv pre všetky finančné výkazy prekladané Ministerstvu financií SR v súvislosti s metodickým usmernením Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/005774/2023-31 k postupu pri aplikácii § 2 až 7 opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 19. decembra 2017 č. MF/017353/2017-

352, ktorým sa ustanovuje usporiadanie, obsahové vymedzenie, spôsob, termín a miesto predkladania informácií z účtovníctva a údajov potrebných na účely hodnotenia plnenia rozpočtu verejnej správy v znení opatrenia MF SR č. MF/006411/2022-313,

- doplnenie riadku pre finančnú položku pre rozpočtovanie výdavkov Kurzarbeit (skrátaná práca) – úpravy v module PSM – rozšírenie a úprava existujúcich layoutov, vytvorenie nového layoutu, prepojenie s existujúcimi layoutami a profilmi, rozšírenie reportingu o nové rozpočtové hodnoty, úprava existujúcich reportov základných fondov,
- úpravy v module SAP HR v súvislosti so zvýšením tarifnej mzdy s účinnosťou od 1. januára 2023,
- finančné výkazy FIN na rok 2023 pre Sociálnu poisťovňu - úprava transakcie ZVYKAZY v šablónach pre rok 2022,
- aktualizácia elektronických daňových formulárov - doplnenie nových šablón pre rok 2022 na základe platnej legislatívy (vzory tlačív vydaných MF SR v súvislosti s príjmami zo závislej činnosti podľa § 5 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov platné pre rok 2022):
 - Potvrdenie o zdaniteľných príjmoch FO (PDF)
 - Ročné zúčtovanie preddavkov na daň FO (PDF)
 - Potvrdenie o zaplatení dane na účely poukázania 2 %, resp. 3 % zaplatenej dane (PDF)
 - Žiadosť o vykonanie ročného zúčtovania dane (DOCX)
- technický upgrade systému SAP ERP na verziu EHP8, nahratie najvyššieho dostupného Security Patch pre Oracle databázu,
- úpravy v module SAP HR v súvislosti so zvýšením tarifnej mzdy s účinnosťou od 1. augusta 2023,
- zapnutie nového výpočtu dane z príjmov v systéme SAP HR od 1. októbra 2023, úprava schémy zúčtovania vzhľadom na nové pravidlá potrebné implementovať do schémy upravenej pre zákazníka ZK00, úprava mzdových rolí o nové reporty / potvrdenie o príjme, ročné zúčtovanie dane, pomocné reporty pre dáta ročného zúčtovania dane,
- generovanie nárokových kontingentov neprítomností na rok 2024 pre zamestnancov Sociálnej poisťovne,
- prípravné práce a úpravy v moduloch systému SAP pre závierkové práce za rok 2023 a prechod systému finančného riadenia do roku 2024.

V rámci projektu CES (Centrálna evidencia sťažností) boli implementované zmeny týkajúce sa nových požiadaviek:

- zaevidovanie sťažností s novým typom sťažovateľa, ktorým je PO cez svojho zástupcu a z toho vyplývajúce zmeny všetkých dotknutých funkcií: úprava výpočtu lehôt na spracovanie sťažností podľa zákona, vytváranie súboru nových dokumentov na poskytnutie súčinnosti, vyhotovenie nového typu spisového obalu,
- zapracovanie zmien z dôvodu organizačných zmien v Sociálnej poisťovni – ústredie. Zmena sa týkala zrušenia oddelenia sťažností a zaradenie odboru kontroly a sťažností v organizačnej štruktúre pod kanceláriu generálneho riaditeľa s platnosťou od 1. apríla 2023. Zadefinované boli nové prístupové práva zamestnancov kancelárie generálneho riaditeľa na činnosti, ktoré patria do ich pôsobnosti.

Príprava a realizácia projektov v oblasti informatiky na základe novej alebo novelizovanej legislatívy

9.3.

a) Elektronická výmena dát o sociálnom zabezpečení (EESSI)

EESSI je projekt Európskej únie, ktorý vznikol na splnenie povinností vyplývajúcich z legislatívy Európskej únie vymieňať si údaje o sociálnom zabezpečení elektronicky v súlade s Nariadením (ES) Európskeho parlamentu a Rady 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „nariadenie č. 883/2004“) a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004. Tieto údaje sú nevyhnutné pre skompletizovanie dát, ktoré právne predpisy Slovenskej republiky vyžadujú na účely posúdenia nároku a určenie sumy dávok sociálneho zabezpečenia migrujúcich osôb. Elektronická výmena údajov o sociálnom zabezpečení prebieha prostredníctvom preddefinovaných prípadov vecného použitia v štruktúrovanom elektronickom formáte spoločnom pre všetky členské štáty. Projekt EESSI v roku 2023 pokračoval rozvojom Národnej aplikácie Sociálnej poisťovne (NASP). Súčasťou Národnej aplikácie Sociálnej poisťovne je modul Referenčná implementácia pre národné aplikácie (RINA) dodaná Európskou komisiou, ktorá v záujme interoperability pri medzinárodnej výmene údajov o sociálnom zabezpečení pokrýva jednotný manažment prípadov, procesy zasielania údajov a databázu štruktúrovaných elektronických dokumentov. Nakoľko Európska komisia ukončila dňom 31. decembra 2021 podporu pre RINA a tento systém už Európska komisia nebude ďalej rozvíjať, Sociálna poisťovňa pristúpila ku spoločnému cezhraničnému verejnému obstarávaniu členských štátov Európskej únie na výber poskytovateľa podpory a rozvoja RINA, v ktorom počas hodnoteného obdobia koordinátor spoločného verejného obstarávania pripravil finálne znenie podkladov pre verejne obstarávanie, v rámci ktorého sa podarilo vysúťažiť nového dodávateľa, ktorý zapojeným členským štátom poskytne podporu a rozvoj aplikácie RINA na tri roky. Projekt EESSI bol v roku 2023 úspešne implementovaný, čo znamená, že do produkcie boli nasadené všetky vecné prípady použitia v pôsobnosti SP. Tím EESSI začal pripravovať podklady pre nové verejné obstarávanie na rozvoj a podporu NASP.

b) Projekt jednotná digitálna brána (JDB)

Sociálna poisťovňa participovala na projekte Jednotná digitálna brána, ktorá vyplýva z požiadaviek Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724 z 2. októbra 2018 o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie prístupu k informáciám, postupom a asistenčným službám a službám riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 (ďalej len „nariadenie 2018/1724“) a uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 335/2019 z 3. júla 2019 k Implementácii nariadenia EP a Rady č. 2018/1724 o zriadení jednotnej digitálnej brány v podmienkach Slovenskej republiky. Projekt je zameraný na zvýšenie dostupnosti informácií a služieb verejnej správy definovaných v prílohách nariadenia č. 2018/1724, ktoré musia byť poskytované plne elektronicky pre všetkých občanov Európskej únie najneskôr do 12. decembra 2023. Jednotná digitálna brána má zjednodušiť komunikáciu občanov Európskej únie s úradmi členských štátov Európskej únie. Koordinátorom projektu je Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, pričom Sociálna poisťovňa vystupuje ako zúčastnený orgán verejnej moci. Sociálna poisťovňa v priebehu roka 2023 pokračovala v príprave a implementácii životných situácií v súvislosti s určením uplatniteľných právnych predpisov a dávok sociálneho zabezpečenia, a to *Žiadosti o určenie uplatniteľných právnych predpisov v súlade s hlavou II. nariadenia č. 883/2004, Oznámenia*

o zmenách osobnej alebo pracovnej situácie osoby poberajúcej dávky sociálneho zabezpečenia, ktoré sú pre tieto dávky relevantné a Žiadosti o informácie o údajoch týkajúcich sa dôchodku z povinných systémov. Životná situácia Žiadost' o určenie uplatniteľných právnych predpisov v súlade s hlavou II. nariadenia č. 883/2004 bola nasadená do produkcie v apríli 2023.

c) Projekt Elektronická práceneschopnosť (ePN)

Elektronická služba PN bola spustená 1. júna 2022. Na jej zriadenie mali lekári k dispozícii ročné prechodné obdobie, počas ktorého mohli všeobecní lekári, pediatri, gynekológovia a zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti elektronizovať svoje procesy. Od 1. júna 2023 sú všeobecní lekári, lekári so špecializáciou v špecializačnom odbore gynekológia a pôrodníctvo a lekári zdravotníckeho zariadenia ústavnej starostlivosti povinní vystavovať ePN. Od 1. januára 2024 majú povinnosť vystavovať PN elektronickou formou (ePN) všetci ambulantní lekári vrátane špecialistov. Aktuálne sa vyladujú procesy ePN, prebieha, zladenie legislatívy s aplikačnou praxou v spolupráci s NCZI. Sociálna poisťovňa spustila službu, ktorá zamestnávateľom uľahčí prehľad o práceneschopnosti svojich zamestnancov a jej spracovanie. Ide o elektronickú službu, ktorá umožňuje automatický prenos dát o elektronickej PN z portálu eSlužieb Sociálnej poisťovne priamo do mzdového softvéru. Zamestnávatelia, ktorí využijú túto elektronickú službu (tzv. B2B ePN) a integrujú sa do nej cez mzdový softvér, získajú vyšší komfort pri spracovaní práceneschopnosti svojich zamestnancov a zároveň ušetria čas, ktorý doteraz museli venovať kontrole ePN.

d) Elektronická výmena údajov medzi Sociálnou poisťovňou a Českou správou sociálneho zabezpečenia

S účinnosťou od 1. januára 2022 v súlade s Dohodou o elektronickej výmene údajov medzi Sociálnou poisťovňou a Českou správou sociálneho zabezpečenia si Sociálna poisťovňa a Česká správa sociálneho zabezpečenia začala vymieňať údaje o úmrtiach poberateľov dôchodkov elektronicke. Elektronická výmena týchto údajov nahradila papierové vystavenie a doručovanie potvrdení o žití, čím sa znížila administratívna záťaž dôchodcov a eliminovalo sa aj riziko neoprávnenej výplaty dávok. Od 16. júna 2022 sa spustila ďalšia fáza projektu a Sociálna poisťovňa získava od Českej správy sociálneho zabezpečenia elektronicke aj ďalšie informácie z oblasti dôchodkového poistenia (napr. sumu dôchodku, druh dôchodku, druh a výšku zrážky z dôchodkovej dávky a podobne).

e) Elektronická komunikácia so súdnymi exekútormi

S cieľom zvýšenia miery automatizácie a zníženia administratívnej záťaže pre súdnych exekútorov, ako aj pre zamestnancov Sociálnej poisťovne, prebiehala príprava vytvorenia priameho elektronického rozhrania pre výmenu informácií medzi systémami v oblasti exekučných zrážok z vyplácaných dávok Sociálnou poisťovňou, ktoré bude začlenené do portálu eSlužieb. Rozhranie pre výmenu informácií medzi IS Sociálnej poisťovne a aplikáciami exekútorov v oblasti poskytovania údajov exekútorom a podávaním exekučných príkazov do Sociálnej poisťovne bolo nasadené do produkcie. Posielanie príkazov pre pilotnú agendu dôchodkového poistenia je v testovacej prevádzke.

V rámci projektu Elektronické spracovanie žiadostí súdnych exekútorov na povinnú fyzickú alebo právnickú osobu bola implementovaná v SP nová súdna mapa SR.

f) OverSi

Od 1. januára 2024 je účinná novela zákona proti byrokracii v znení zákona č. 310/2021 Z. z. v časti týkajúcej sa registra sociálnych podnikov a zároveň v časti týkajúcej sa zákazu nelegálneho zamestnávania. Sociálna poisťovňa zabezpečila pre svojich používateľov prístupy k novým typom potvrdení dostupných na portáli OverSi. Postupné rozširovanie služieb na portáli OverSi významne odbremení klientov od predkladania týchto informácií orgánom verejnej moci.

g) Projekt Efektívny manažment údajov v prostredí Sociálnej poisťovne (MUSP)

Sociálna poisťovňa v roku 2023 úspešne ukončila projekt „Efektívny manažment údajov v prostredí Sociálnej poisťovne“ (MUSP) dosiahnutím merateľných ukazovateľov, ktorými boli optimalizácia dvoch úsekov verejnej správy.

Pre tieto účely boli identifikované dve veľké agendy Sociálnej poisťovne – IS ÚP a IS PvNaGP. Optimalizácia je realizovaná prostredníctvom vykonávania 15 procedúr dátovej kvality. Na tieto účely sú využívané referenčné registre verejnej správy dostupné cez IS CSRÚ v gescii MIRRI. Jedná sa o register fyzických osôb, register právnických osôb a register adries.

Po formálnom ukončení projektu zo strany MIRRI a uhradení záverečnej Žiadosti o platbu je Sociálna poisťovňa povinná informačný systém prevádzkovať v rámci 5 ročnej udržateľnosti a na ročnej báze prostredníctvom „Následných monitorovacích správ“ informovať Sprostredkovateľský orgán (MIRRI), akým spôsobom zabezpečuje udržiavanie IS MUSP.

h) Projekt Plán obnovy a odolnosti (POO)

Plán obnovy a odolnosti, a tým budovanie životných situácií v Sociálnej poisťovni, je dôležitým prierezovým projektom pre jednotlivé vecné útvary poisťovne. V auguste 2023 boli podpísané dve zmluvy o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Oprávnené obdobie pre čerpanie prostriedkov je 1/2022 – 3/2026. Poisťovňa sa týmto oficiálne zapojila do projektu Životných situácií (ŽS) v rámci Komponentu 17 Digitálne Slovensko Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej Republiky (POO). Napĺňanie cieľov bude v spolupráci Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky a orgánov verejnej moci (OVM). Cieľom POO je rozvoj elektronizácie vo verejnej správe a poskytovanie služieb, orientovaných na občana a podnikateľa, rozvoj eGovernment služieb a spokojnosť občanov s nimi, ich konzistentnosť, uniformita, prístupnosť a jednoduchá použiteľnosť. Ďalším cieľom je zminimalizovať administratívne úkony občana v procese využitia elektronických služieb poisťovne. Rozvojom informačných systémov poisťovne sa zníži administratívna záťaž vo forme manuálnej práce na strane interných užívateľov dotknutých informačných systémov, čím sa zrýchli proces vybavenia žiadostí pre klientov poisťovne. Občanom a podnikateľom týmto bude umožnené, aby rýchlo a jednoducho administratívne vyriešili životné situácie na jednom mieste.

Konkrétnym cieľom je implementácia vybraných životných situácií v pôsobnosti poisťovne:

- Strata a hľadanie zamestnania,
- Administratívny chod podniku,
- Narodenie dieťaťa,
- Som chorý, mám chorého člena rodiny,
- Odchod do dôchodku v úzkom prepojení so Som odkázaný, mám odkázaného člena rodiny,
- Úmrtie a dedičské konanie.

Jedným zo spoločných cieľov pre všetky životné situácie je efektívne poskytovanie/konzumovanie údajov iným/od iných orgánov verejnej moci prostredníctvom IS CSRÚ, monitorovanie využívania elektronických služieb poisťovne, zber spätnej väzby klienta a vyhodnotenie spokojnosti klienta s využívaním služieb.

V rámci tohto projektu prebiehal v roku 2023 nábor projektových manažérov pre jednotlivé ŽS, kick-off mítingy pre jednotlivé ŽS spolu s vecnými útvarmi SP, MIRRI a OVM. Prebiehali analýzy ku „customer journey“ (AS IS a TO BE stav), definovanie rozsahu a tvorba investičných plánov, ktoré boli schválené. Začalo sa pracovať na implementačných plánoch, plánoch práce projektových tímov a produktových zoznamoch požiadaviek. V ďalšom období sa očakáva finalizácia implementačných plánov a predkladanie žiadostí o platbu.

Záver

Výročná správa o činnosti Sociálnej poisťovne za rok 2023 informuje o činnosti jej orgánov a organizačných zložiek podľa zákona o sociálnom poistení a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov pri výkone dôchodkového poistenia, nemocenského poistenia, úrazového poistenia, garančného poistenia, poistenia v nezamestnanosti, starobného dôchodkového sporenia, lekárskej posudkovej činnosti, právnej služby, legislatívy a zahraničných vzťahov, ekonomiky a správy fondov Sociálnej poisťovne, kontrolnej činnosti, prevádzkovo-technickej činnosti a správy informačných systémov.

Sociálna poisťovňa k 31. decembru 2023 vyplácala 1 772 390 dôchodkov, z toho 1 736 929 na územie Slovenskej republiky. Z počtu vyplácaných dôchodkov na územie Slovenskej republiky bolo vyplatených 1 118 242 starobných dôchodkov, 15 427 predčasných starobných dôchodkov, 242 117 invalidných dôchodkov, 341 410 vdovských a vdoveckých dôchodkov, 18 714 sirotských dôchodkov, 924 sociálnych dôchodkov, 94 dôchodkov manželky a jeden úrazový dôchodok.

Mimoriadne legislatívne zmeny v roku 2023 výrazne ovplyvnili vyťaženosť zamestnancov Sociálnej poisťovne, pričom najvyšší nárast práce bol zaznamenaný v súvislosti s nárastom počtu doručených žiadostí o predčasný starobný dôchodok. Doručených bolo 46 954 žiadostí o predčasný starobný dôchodok, čo v porovnaní s rokom 2022 predstavuje **nárast o 226,98%**. Celkový počet doručených žiadostí všetkých druhov dôchodkov bol 150 639, čo v porovnaní s rokom 2022 predstavuje **nárast o 28,03%**.

Zvýšenú vyťaženosť zamestnancov Sociálnej poisťovne zároveň ovplyvnilo aj zavedenie novej dôchodkovej dávky – rodičovského dôchodku, mimoriadna valorizácia od 1. júla 2023, zvýšenie minimálneho dôchodku od 1. októbra 2023 a jednorazový mimoriadny 300 eurový príspevok k 13. dôchodku v decembri 2023.

Podrobnejšie údaje o výkone jednotlivých činností Sociálnej poisťovne v roku 2023 boli priebežne prerokovávané na zasadnutiach dozornej rady a zverejnené na webovom sídle Sociálnej poisťovne.